

Sjednocená organizace nevidomých

2013

VÝROČNÍ ZPRÁVA

Jsme tu, abychom pomáhali nevidomým.

MOTTO: Nejsme organizace, která za nevidomé rozhoduje a jedná; jsme nevidomí občané, kteří rozhodují a jednají sami za sebe.

Zásady našeho počínání jsou: svépomoc, partnerství, solidarita, úcta k lidské důstojnosti, svobodná volba, zdravý rozum.

Sídlo: Krakovská 21, 110 00 Praha 1

tel.: 221 462 462

fax.: 221 462 461

www.sons.cz

IČ: 65399447

Registrace u MV ČR: II/S-OS/1-30 302/96-R – občanské sdružení

datum registrace: 3. 7. 1996 (od 1. 1. 2014 spolek)

OBSAH

Obsah	3
Úvodní slovo	5
Kdo jsme	6
Naše poslání	6
Hlavní cíle SONS:.....	6
Organizační schéma SONS ČR	7
Hlavní ekonomické výsledky za uplynulé období	9
Zaměstnanecká politika a osobní náklady	16
Hlavní aktivity SONS ČR v uplynulém období	18
Oddělení pro oblastní odbočky SONS ČR	18
Střediska integračních aktivit - SIA	21
Sociální poradenství (podle § 37 zákona č. 108/2006 Sb.)	21
Aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením (podle § 66 zákona č. 108/2006 Sb.)	22
Sociální rehabilitace (podle § 70 zákona č. 108/2006 Sb.)	22
Právní oddělení	23
Odborné sociální poradenství	23
Regionální sociálněprávní poradny	23
Metodické centrum odstraňování bariér	28
Tyflokabinet - Metodické centrum tyfletechnických pomůcek	31
Digitalizace a Navigační centrum	34
Knihovna digitálních dokumentů (KDD) - zpřístupňování informací nevidomým a slabozrakým občanům formou digitalizace černotiskových textů	34
Pracoviště technické podpory PTP	38
Středisko vydavatelských a informačních služeb (Redakce Zora)	39

Tyflopomůcky	41
Zahraniční spolupráce	42
Kulturní aktivity	44
Organizačně - administrativní činnosti	51
Středisko výcviku vodících psů	51
Dobrovolnická služba	54
Aktivity financované z Evropské unie.....	56
Den otevřených dveří	57
Sbírková činnost.....	58
Seznam dárců, kteří v roce 2013 darovali alespoň částku 10 000 Kč.	61

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení členové SONS, spolupracovníci, příznivci, donátoři, tedy všichni, kdo budete mít zájem začíst se do výroční zprávy Sjedenocené organizace nevidomých a slabozrakých ČR za rok 2013. Jako obvykle v ní najdete informace o činnosti a hospodaření našeho občanského sdružení za uplynulý rok. Velkou prioritou pro nás stále zůstává komunikace s naší téměř desetitisícovou členskou základnou, i když pochopitelně důležitá je pro nás i komunikace s nečleny.

Oddělení pro odbočky převzalo do svého portfolia také péči o celostátní kluby a v rámci jeho činností se kromě jiného podařilo udržet naše odbočky např. v Lounech, Příbrami a zkvalitnit aktivity v Jeseníku, Chrudimi apod. Významným nástrojem zmíněné komunikace je setkání s předsedy a jejich školení v rámci managementu a řízení organizace.

Neutěšená situace ve financování neziskového sektoru a probíhající krize zásadním způsobem neovlivnila kvalitu ani rozsah poskytovaných služeb, proto tedy mohly být požadavky našich klientů průběžně uspokojovány. Chtěl bych touto cestou poděkovat všem dárcům, kteří nám pomáhají svými drobnými i většími dary v rámci celostátní sbírky podporovat naše aktivity. V roce 2013 nám tyto prostředky pomohly mj. udržet naše Středisko výcviku vodicích psů v Praze Jinonicích. Kromě stabilizace výcviku se nám též podařilo zrenovovat střechu a vyměnit dveře v chodbě u psích kotců.

Dále se nám podařilo také zajistit opravy v budově SONS v Praze, v Krakovské ulici 21 (oprava krovů střechy, sanitárního zařízení v suterénu a výměna a opravy oken – jejich zateplení). Tato technicky, organizačně a finančně náročná akce se proto povedla zdárně dokončit a díky tomu jsme výrazně pomohli k větší bezpečnosti našich zaměstnanců i klientů. Rád bych závěrem upřímně poděkoval všem, kdo nám pomáhají naplnit poslání a cíle, které jsme si předsevzali. Tedy všem donátorům, příznivcům, dobrovolníkům, ale samozřejmě také spolupracovníkům, dobrovolným funkcionářům a zaměstnancům našeho občanského sdružení, bez jejichž obětavé práce a entuziasmu bychom vytyčené cíle jen těžko naplnili.

Václav Polášek, prezident

Více informací nabízejí další stránky této výroční zprávy.

KDO JSME

Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky (dále SONS) vznikla jako občanské sdružení 16. 6. 1996 sloučením dvou celostátně působících občanských sdružení občanů s těžkým zrakovým postižením – České unie nevidomých a slabozrakých a Společnosti nevidomých a slabozrakých v ČR. Naše odbočky a odborná střediska se nacházejí v převážné většině okresů ČR. Své služby však poskytujeme bez ohledu na členství každému, kdo je potřebuje a rozhodne se je využít v námi nabízené podobě. Od 1. 1. 2014 se SONS stala podle nového občanského zákoníku spolkem. V současné době má SONS ČR kolem 9 500 členů.

NAŠE POSLÁNÍ

Posláním Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých ČR je sdružovat a hájit zájmy nevidomých a jinak těžce zrakově postižených občanů a poskytovat konkrétní služby vedoucí k integraci takto postižených občanů do společnosti.

HLAVNÍ CÍLE SONS:

- vyhledávání a kontaktování těžce zrakově postižených občanů včetně osob v akutním stádiu po ztrátě zraku,
- podpora zaměstnanosti nevidomých a slabozrakých občanů,
- podpora setkávání, navazování kontaktů a vzájemná motivace v aktivizačních klubech,
- odstraňování architektonických a informačních bariér pro těžce zrakově postižené občany,
- ověřování nových forem pomoci těžce zrakově postiženým občanům včetně popularizace a osvětlování problematiky zrakového postižení.

Ve spolupráci s dalšími poskytovateli služeb, z nichž mnohé SONS zřídila jako obecně prospěšné společnosti, usilujeme o to, aby síť služeb, jejich návaznost, kvalita a dostupnost, byly co nejlepší.

ORGANIZAČNÍ SCHÉMA SONS ČR

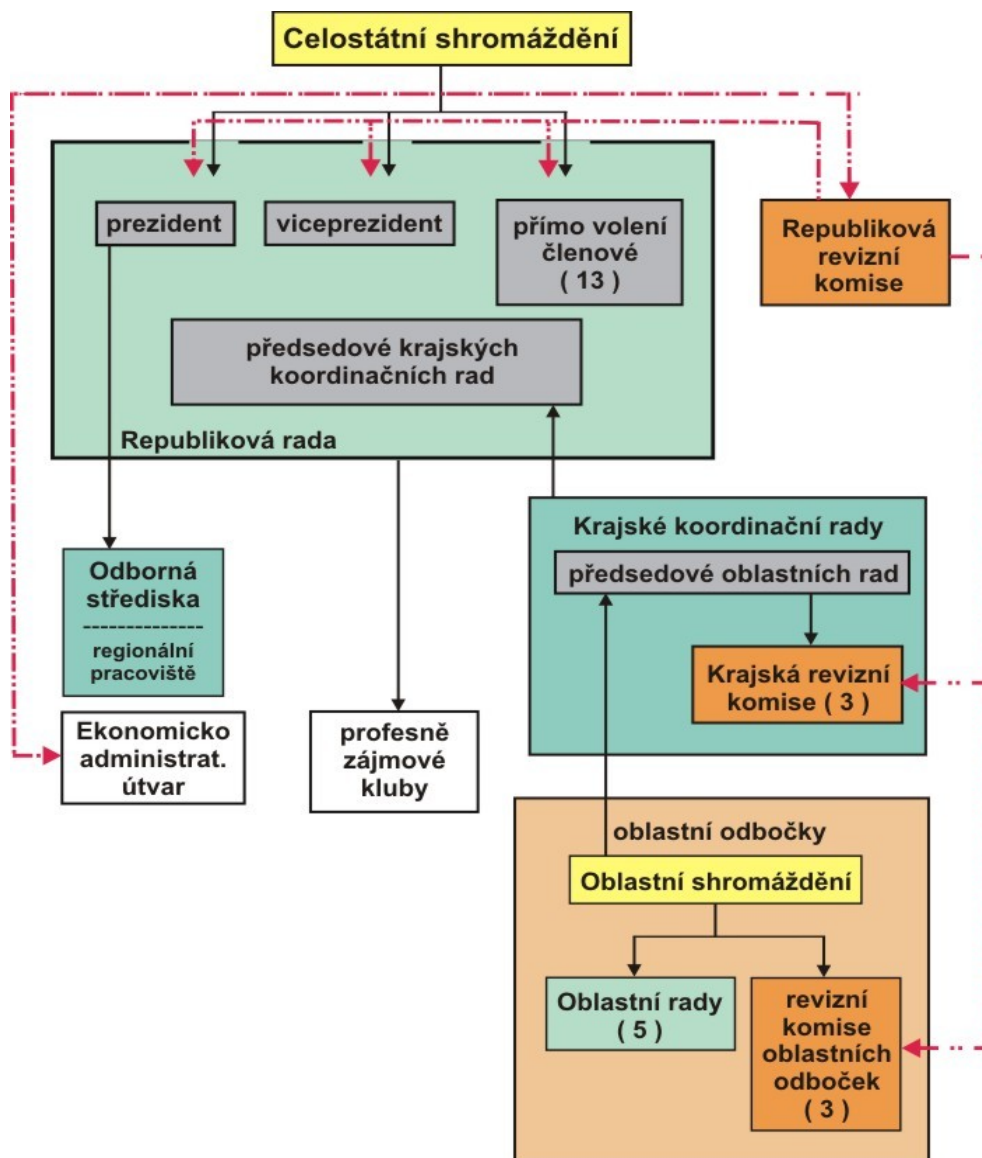
Základními organizačními jednotkami SONS ČR jsou její oblastní odbočky. Členové oblastní odbočky volí na Oblastním shromáždění své delegáty pro Celostátní shromáždění, které je nejvyšším orgánem SONS. Delegáti na Celostátním shromáždění volí prezidenta, viceprezidenta, přímo volené členy Republikové rady a členy Republikové revizní komise. Republiková rada je kromě přímo volených 7 členů, prezidenta a viceprezidenta tvořena také předsedy 14 krajských koordinačních rad, jejichž působnost odpovídá 14 krajům ČR.

Členové registrovaní v oblastní odbočce volí rovněž na Oblastním shromáždění Oblastní radu, jejíž předseda nebo jiný zvolený zástupce zastupuje oblast v Krajské koordinační radě, která koordinuje činnost SONS na úrovni kraje.

V rámci naplňování svého poslání a s cílem maximálního zefektivnění poskytovaných služeb pro nevidomé založila SONS celou řadu odborných středisek, většina z nich jsou ustavena jako obecně prospěšné společnosti:

- Tyfloservis, o. p. s.
- Pobytové rehabilitační a rekvalifikační středisko pro nevidomé Dědina, o. p. s.
- TyfloCentrum Brno, o. p. s.
- TyfloCentrum Hradec Králové, o. p. s.
- TyfloCentrum Jihlava, o. p. s.
- TyfloCentrum Karlovy Vary, o. p. s.
- TyfloCentrum Liberec, o. p. s.
- TyfloCentrum Olomouc, o. p. s.
- TyfloCentrum Ostrava, o. p. s.
- TyfloCentrum Pardubice, o. p. s.
- TyfloCentrum Plzeň, o. p. s.
- TyfloCentrum Praha, o. p. s.
- TyfloCentrum Ústí nad Labem, o. p. s.
- TyfloCentrum Zlín, o. p. s.
- Tyflokabinet České Budějovice, o. p. s.
- Taktila s. r. o.

Vztahy mezi jednotlivými orgány a organizačními jednotkami SONS:

HLAVNÍ EKONOMICKÉ VÝSLEDKY ZA UPLYNULÉ OBDOBÍ

V roce 2013 realizovala Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých celkem více než 300 projektů různé velikosti.

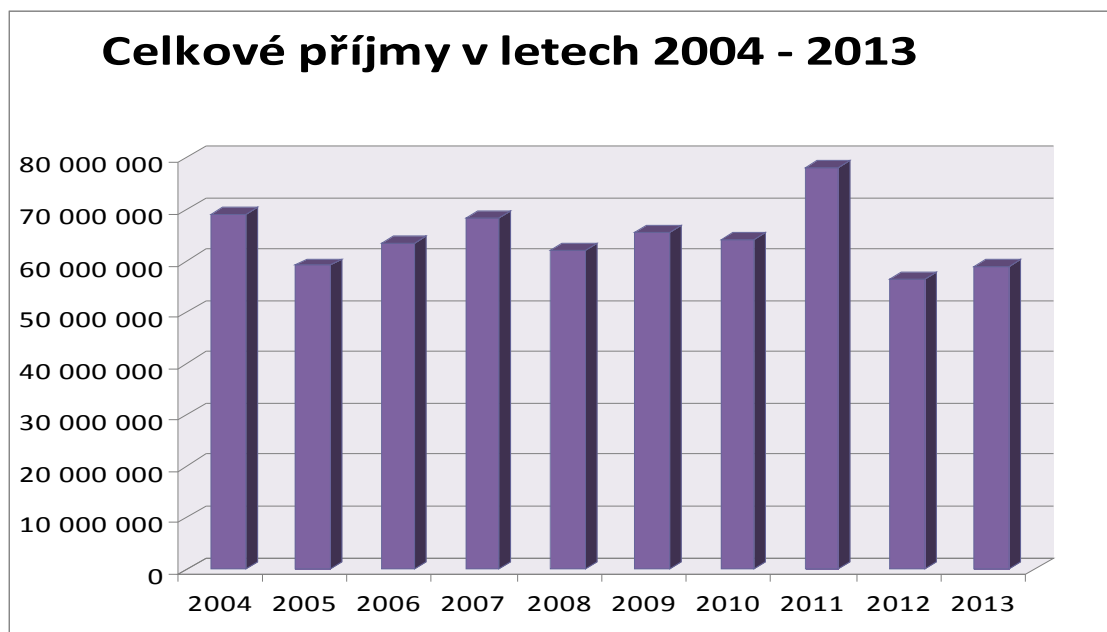
Celkové příjmy organizace dosáhly částky 58 923 699,80 Kč. Struktura příjmů a jejich vývoj za posledních 10 let je zachycena v tabulce č.1.

Tabulka č. 1, část I.

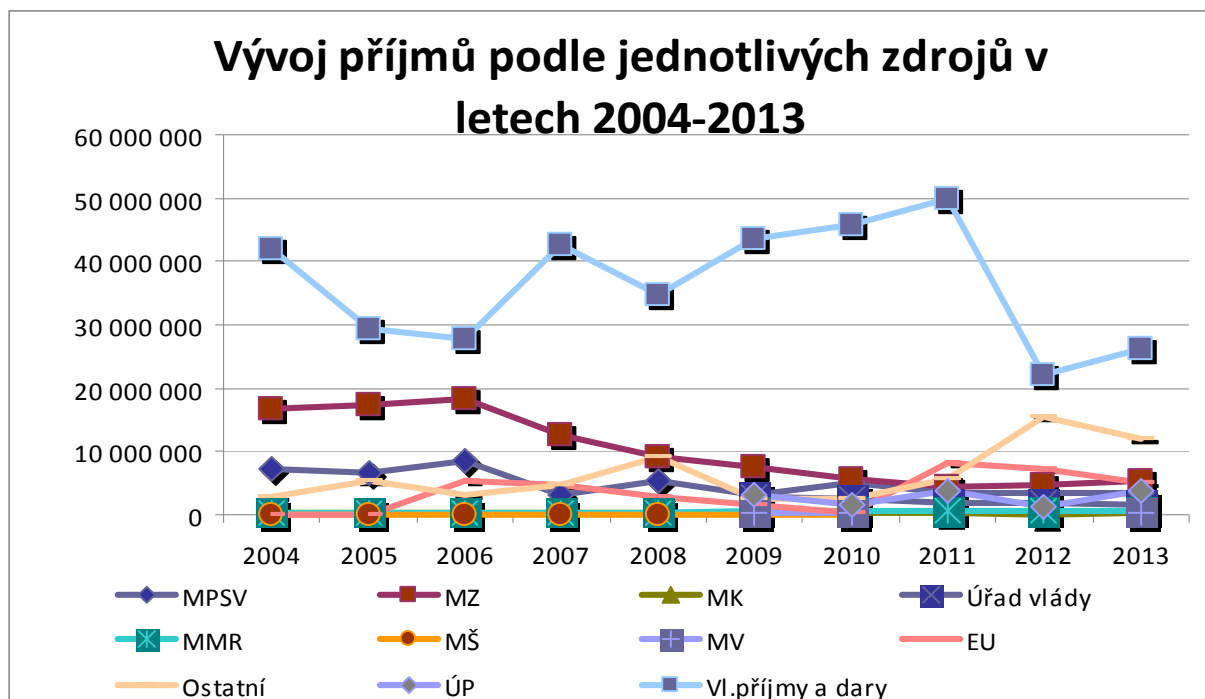
	2003	2004	2005	2006	2007
MPSV	9 327 654	7 247 300	6 635 100	8 553 000	3 230 000
MZ	16 636 000	16 618 186	17 391 000	18 332 700	12 500 000
MK	445 000	260 000	270 000	250 000	250 000
Úřad vlády					
MMR	260 000	260 000	245 000	260 000	260 000
MŠMT					
MV					
EU				5 220 174	4 668 449
Ostatní	4 740 441	2 688 650	5 215 199	3 178 497	4 807 166
ÚP					
VI. příjmy a dary	27 540 209	42 048 596	29 291 131	27 732 979	42 628 988
Celkem	58 949 304	69 122 732	59 047 430	63 527 350	68 344 603

Tabulka č. 1, část II.

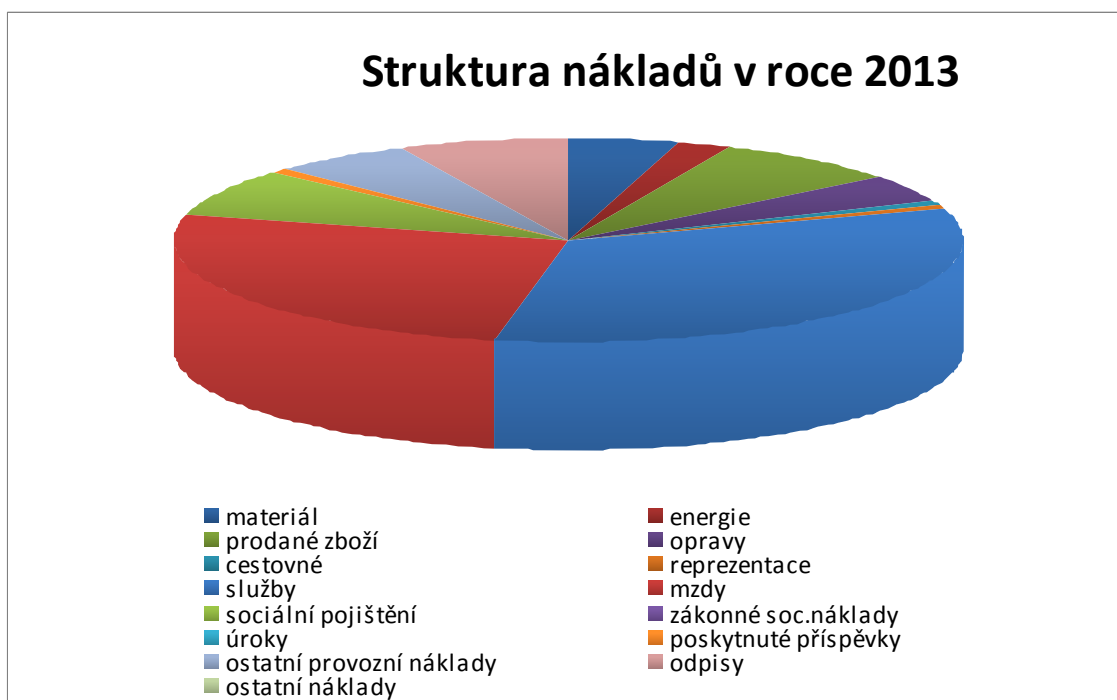
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
MPSV	5 260 000	3 121 460	5 046 000	3 430 000	3 554 000	3 504 000
MZ	9 188 000	7 562 040	5 644 737	4 500 000	4 600 000	5 249 200
MK	292 200	200 000	200 000	200 000	110 000	200 000
Úřad vlády		2 954 000	2 386 901	2 050 870	1 910 000	1 730 000
MMR	260 000	520 000	522 000	522 000	522 000	522 000
MŠMT						
MV		228 000	254 000			171 000
EU	2 984 234	1 499 615	458 579	8 085 967	8 185 799	5 187 564,03
Ostatní	9 274 295	2 582 593	2 408 422	5 690 802	2 474 215	12 079 657,21
ÚP		3 200 784	1 444 383	3 771 258	1 134 785	3 918 170,92
Vl.příjmy a dary	34 744 118	43 637 654	45 766 653	49 924 257	33 908 945	26362107,64
Celkem	62 002 847	65 506 146	64 131 675	78 175 154	56 399 744	58 923 699,80

Struktura příjmů (v Kč) a jejich vývoj:

Vývoj jednotlivých druhů příjmů v jednotlivých letech dokumentuje následující graf:

Celkové náklady organizace dosáhly v roce 2013 částky 61 362 857,60 Kč. Hospodaření organizace tedy skončilo ztrátou ve výši 2 439 157,80 Kč. Nicméně po očištění od vlivu převedeného a vyřazeného majetku skončilo hospodaření organizace ziskem ve výši 1 865 669,4 Kč. Nevyčerpané prostředky z darů a sbírek byly převedeny do dalšího období.

Tabulka č. 2: Jednotlivé druhy nákladů v roce 2013 ve srovnání s lety 2009, 2010, 2011, 2012 a 2013 v Kč:

	2009	2010	2011	2012	2013
materiál	4 012 767,00	3 437 035,94	3 901 257,17	2 344 711,43	2 792 934,33
energie	1 306 465,00	1 336 968,75	1 164 990,21	1 233 778,27	1 249 731,72
prodané zboží	5 284 590,00	6 034 364,03	6 995 906,54	4 093 153,26	4 854 180,52
opravy	714 621,00	603 119,17	662 689,00	914 329,33	2 438 986,55
cestovné	1 090 984,00	604 133,27	726 945,43	733 589,54	567 898,05
reprezentace	530 936,00	423 274,28	425 791,12	405 724,36	396 746,36
služby	20 804 445,00	24 622 643,28	23 992 148,70	19 637 222,68	20 329 029,65
mzdy	17 524 727,00	17 636 156,50	17 947 651,00	17 059 115,00	15 713 693,00
sociální pojištění	4 836 932,00	5 454 830,50	5 534 409,00	5 121 935,50	4 790 242,00
zákonné soc. náklady	254 919,00	278 194,20	81 027,00	0,00	0,00
úroky	0,00	0,27	1,38	2 079,04	0,00
poskytnuté příspěvky	6 471 063,00	2 391 626,68	2 496 853,50	2 006 676,44	420 310,68
ostatní provozní náklady	1 130 275,00	1 065 691,40	940 817,91	1 266 791,78	3 465 820,46
odpisy	1 754 269,00	3 848 107,43	4 494 438,97	4 388 335,19	4 304 827,28
ostatní náklady	366 568,00	359 048,99	496 680,55	150 802,95	38 457,00

Struktura nákladů ve všech sledovaných letech je velmi podobná, největší podíl představují náklady na služby a dále osobní náklady.

Výsledky hospodaření v uplynulých letech nejsou zcela srovnatelné, neboť v roce 2001, 2002 a 2003 došlo k osamostatnění některých středisek, která přešla na formu obecně prospěšné společnosti. Jedná se především o Pobytové rehabilitační a rekvalifikační

středisko Dědina a Tyfloservis a dále pak o vyčlenění několika regionálních středisek, z nichž vznikly obecně prospěšné společnosti (TyfloCentrum Ostrava, o.p.s., TyfloCentrum Olomouc, o.p.s., TyfloCentrum Brno, o.p.s., TyfloCentrum Karlovy Vary, o.p.s., Tyflokabinet České Budějovice, o.p.s., TyfloCentrum Hradec Králové, o.p.s., TyfloCentrum Plzeň, o.p.s., TyfloCentrum Zlín, o.p.s., TyfloCentrum Ústí nad Labem, o.p.s., TyfloCentrum Praha, o.p.s., TyfloCentrum Jihlava, o.p.s., TyfloCentrum Pardubice, o.p.s., TyfloCentrum Liberec, o.p.s.). Také Slepecké muzeum v Brně již bylo předáno do Technického muzea Brno, kde jsou lepší podmínky pro udržování a prezentaci sbírek.

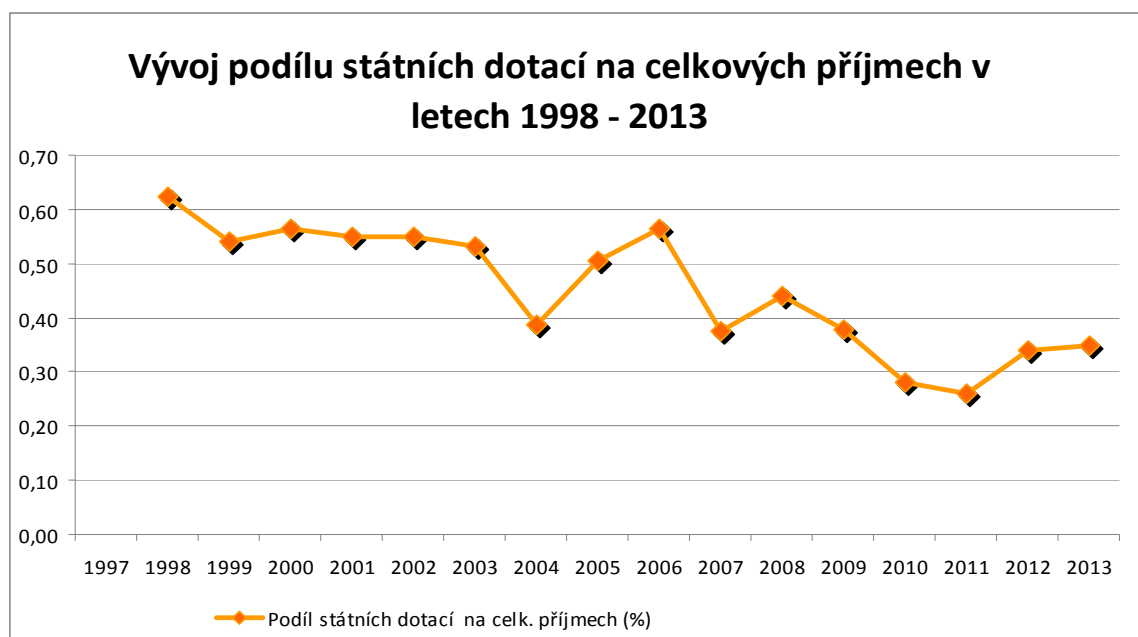
Výsledek hospodaření za rok 2013 je stejně jako v předchozích letech výrazně ovlivněn výší odpisů dlouhodobého hmotného majetku, které v daném období představovaly částku 4 304 827,28 Kč. Vzhledem k tomu, že odpisy majetku nepředstavují reálný výdaj finančních prostředků v daném období, ztráta za účetní období je ovlivněna jejich výší.

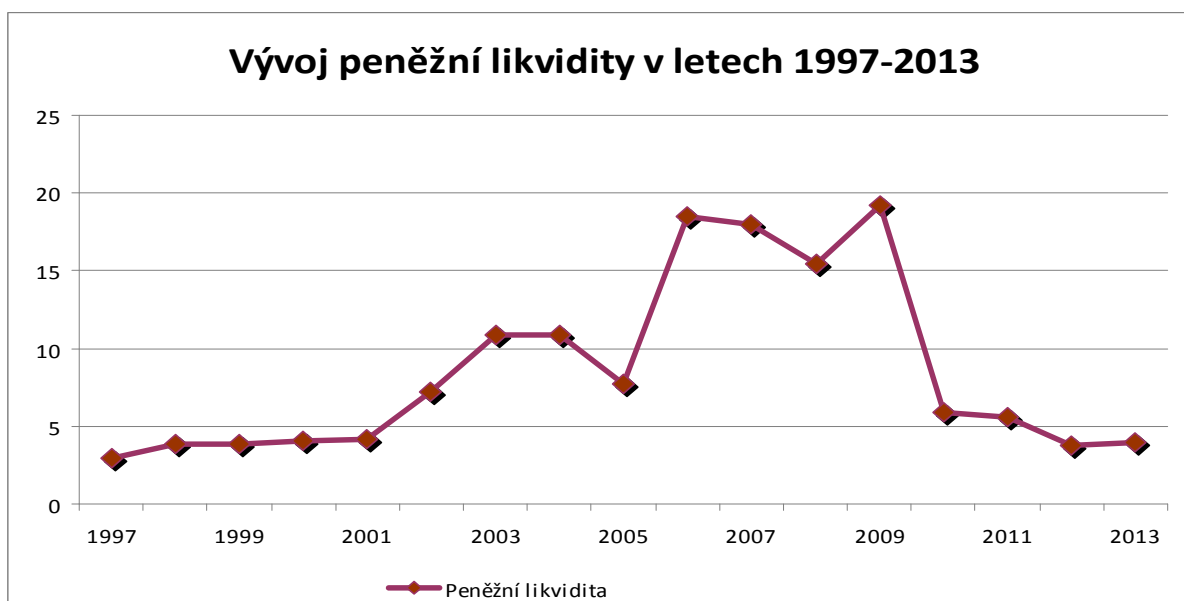
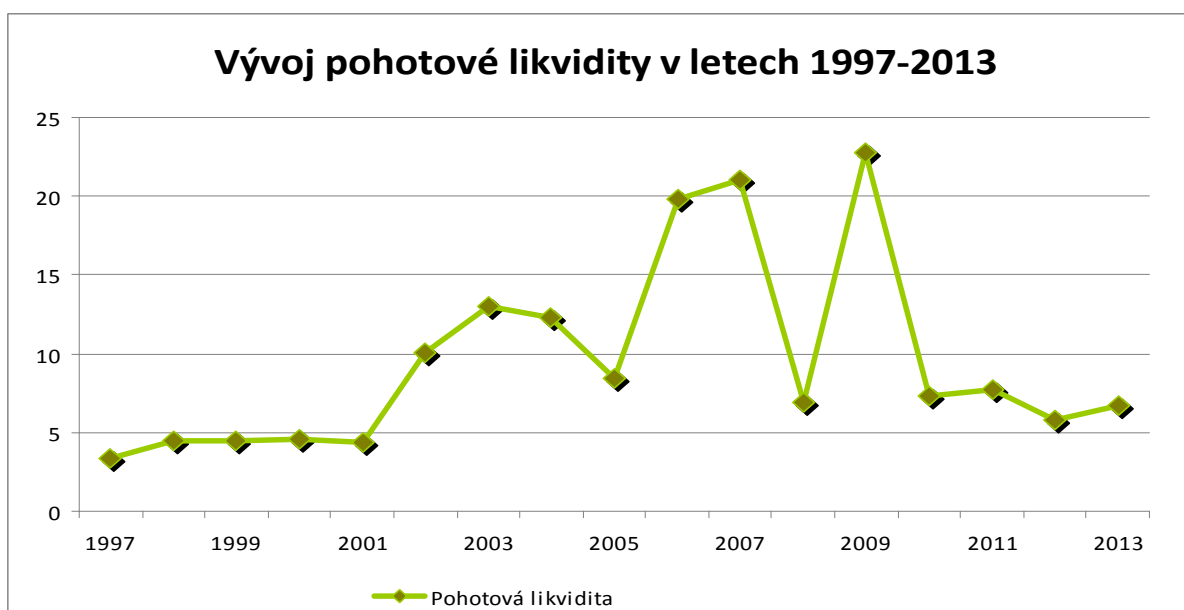
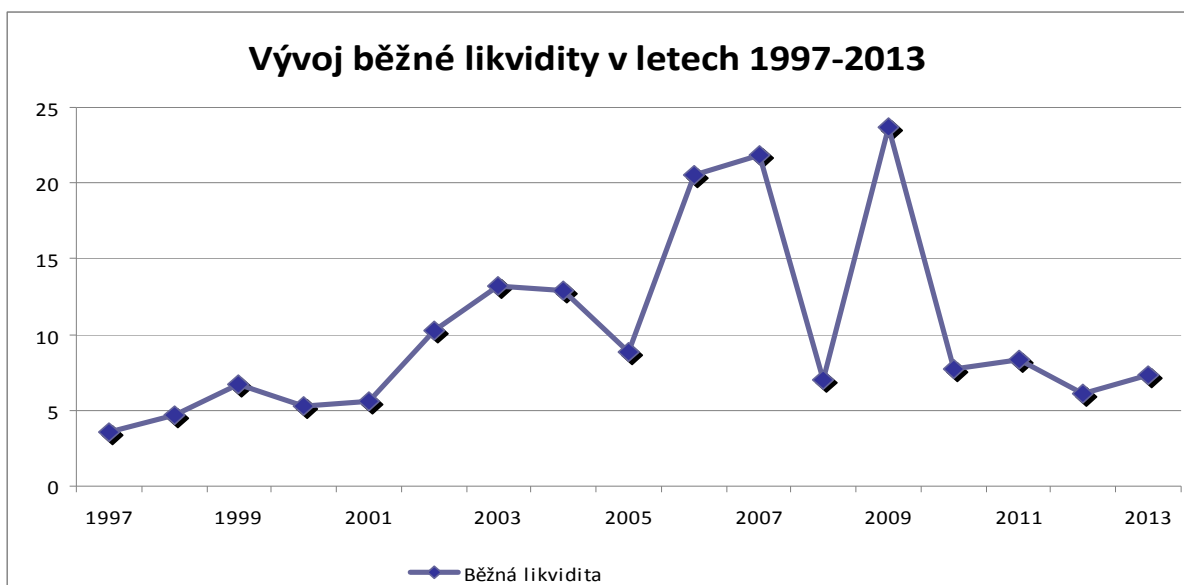
V následující tabulce č. 3 je zachycen vývoj ekonomických ukazatelů, které charakterizují hospodaření organizace v posledních letech. Jsou zde uvedeny poměrové ukazatele krátkodobé likvidity – ukazatel běžné likvidity, ukazatel pohotové likvidity a ukazatel peněžní likvidity. Hodnoty ukazatelů dokumentují velmi dobrou platební schopnost organizace, oddělením některých středisek došlo také k výraznému zvýšení ukazatele stupně krytí stálých aktiv vlastním jměním. Ukazatel podílu státních dotací na celkových příjmech organizace vykazuje stabilní úroveň a dokumentuje vysokou závislost na tomto druhu příjmů, která sice v roce 2007 mírně klesla, ale v roce 2008 se opět zvýšila. Změna ukazatelů likvidity mezi roky 2005 a 2006 a následně 2007, 2008 a 2009 byla způsobena změnou metodiky vyplácení prosincových mezd (v letech 2006 a 2007 byly mzdy vyplaceny ještě v prosinci, stejně tak v roce 2009). Ve sledovaném období se veškeré ukazatele pohybují na úrovni srovnatelné s loňským rokem.

Tabulka č. 3:

Ukazatel	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Běžná likvidita	3,606	4,6309	6,7013	5,3183	5,5724	10,2467	13,203	12,934	8,827
Pohotovná likvidita	3,3684	4,4472	4,4519	4,6006	4,3878	10,1006	12,958	12,31	8,432
Peněžní likvidita	2,9105	3,8549	3,9091	4,0297	4,1594	7,1807	10,865	10,86	7,741
Podíl státních dotací na celk. příjmech (%)	0	0,62	0,54	0,57	0,55	0,55	0,53	0,39	0,5

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Běžná likvidita	20,53	21,8	7,05	23,7	7,75	8,29	6,08	7,35	
Pohotovná likvidita	19,82	21,08	6,88	22,75	7,32	7,68	5,78	6,75	
Peněžní likvidita	18,45	17,97	15,45	19,22	5,85	5,6	3,81	3,98	
Podíl státních dotací na celk. příjmech (%)	0,56	0,38	0,44	0,38	0,28	0,26	0,34	0,35	

ZAMĚSTNANECKÁ POLITIKA A OSOBNÍ NÁKLADY

V roce 2013 měla Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých celkem 80 zaměstnanců. Podíl zdravotně postižených zaměstnanců umožňoval čerpat příspěvek Úřadu práce na zaměstnávání zdravotně postižených osob. Průměrná mzda dosáhla částky 15 200 Kč.

Celkové osobní náklady činily 20 503 935,- Kč včetně dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a pojistného na sociální zabezpečení. V absolutní částce došlo ke zvýšení oproti předcházejícím obdobím a rovněž k mírnému nárůstu průměrné mzdy, která se přesto stále pohybuje hluboko pod celostátním průměrem.

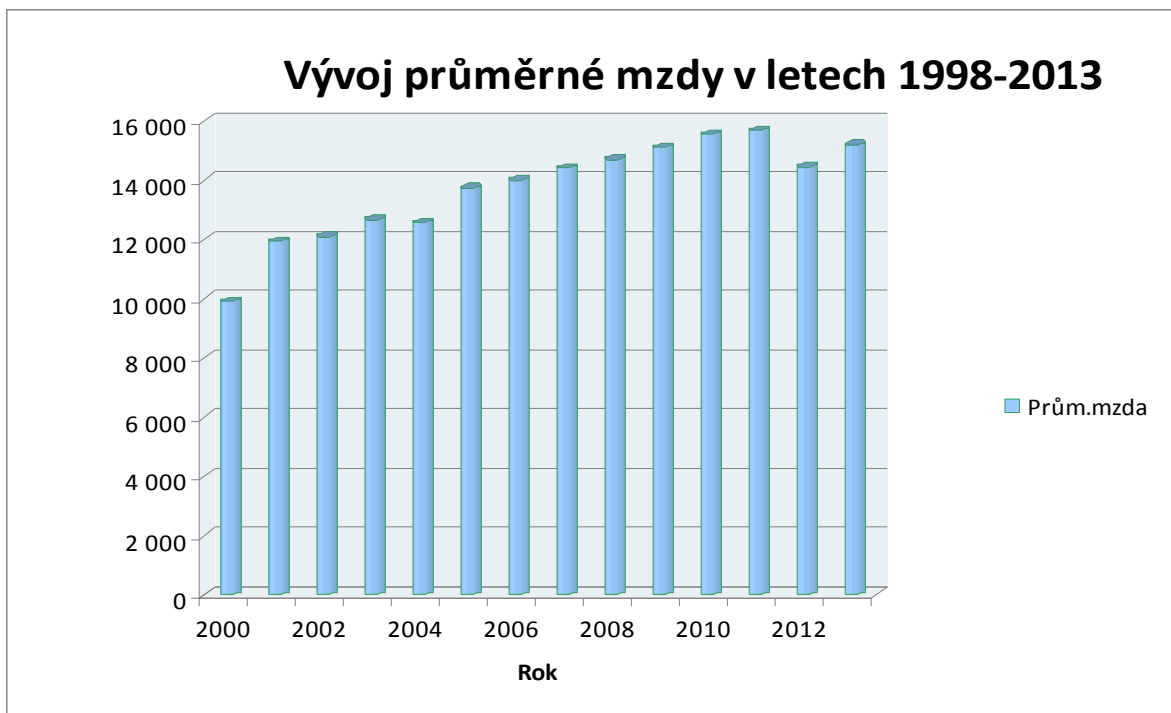
Stejně jako v předchozích letech se projevovala vysoká fluktuace, způsobená jednak zdravotními problémy některých zaměstnanců, psychickou náročností práce se zrakově postiženými klienty, menší atraktivností ohodnocení odvedené práce oproti jiným zaměstnavatelům a v neposlední řadě také značnou nejistotou vzhledem k měnícím se pravidlům poskytování státních dotací.

Tabulka č. 4: Vývoj počtu pracovníků a průměrné mzdy v letech 1998 – 2013

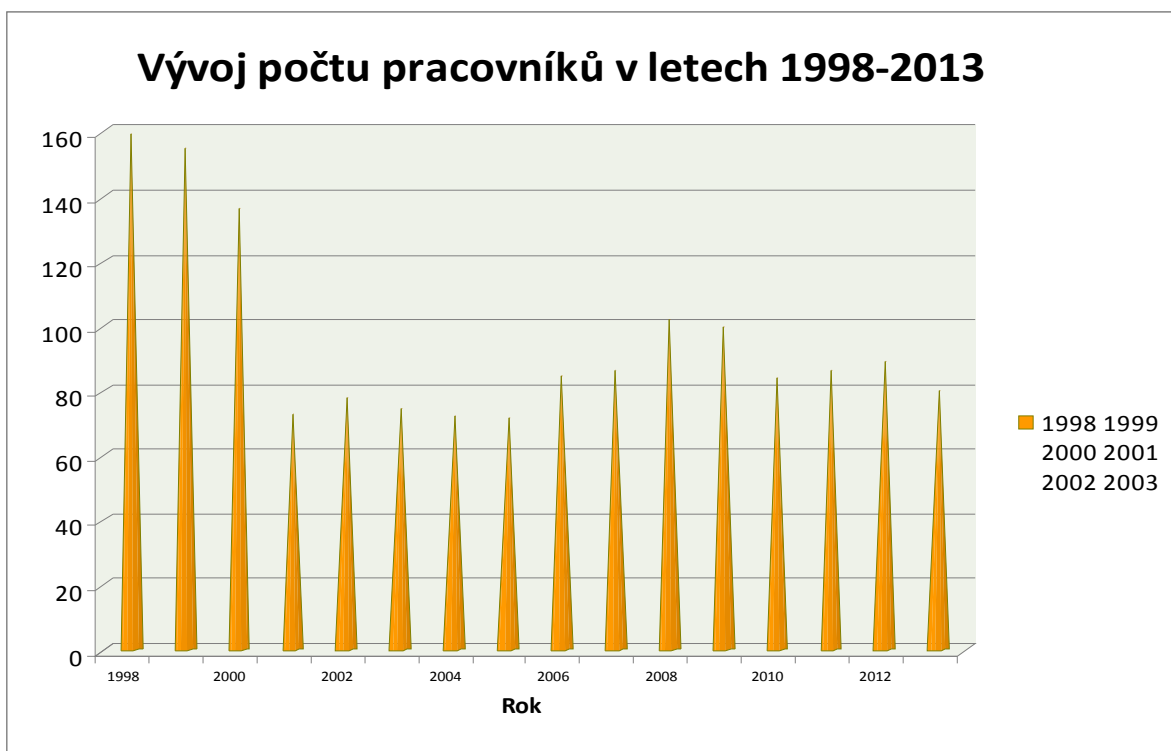
Rok	Počet prac.	Prům. mzda		Rok	Počet prac.	Prům. mzda
1998	159,206	8 734		2006	84,5	14 016
1999	155,056	9 377		2007	86,24	14 416
2000	136,286	9 912		2008	102	14 707
2001	72,903	11 933		2009	99,6	15 116
2002	77,51	12 113		2010	83,82	15 561
2003	74,585	12 675		2011	86	15 703
2004	72,067	12 571		2012	89	14 455
2005	71,664	13 738		2013	80	15 200

Snaha o zefektivnění činnosti a zároveň vysoká náročnost práce společně s velkou nejistotou v oblasti financování se dlouhodobě projevila i v postupném snižování počtu pracovníků. Mírný nárůst v letech 2002, 2006 a 2007 není podstatný a byl umožněn díky projektům financovaným ze zdrojů EU. Nárůst počtu zaměstnanců v roce 2008 byl

zapříčiněn rozšířením poskytovaných sociálních služeb a nutností vybavit jednotlivá pracoviště odbornými pracovníky.

Významným zdrojem financování jsou i příspěvky Úřadu práce, které jsou poskytovány na zaměstnávání zdravotně postižených osob. V roce 2013 bylo takto získaných prostředků celkem 3 918 170,92,- Kč.

HLAVNÍ AKTIVITY SONS ČR V UPLYNULÉM OBDOBÍ

V roce 2013 SONS ČR realizovala celkem 16 velkých státem dotovaných projektů. V rámci jednotlivých regionů byly pak realizovány další menší projekty, a to především z prostředků poskytnutých krajskými, městskými nebo místními úřady. K největším patřily projekty realizované z prostředků Ministerstva zdravotnictví (MZ – 5 projektů), Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV – 1 projekt) a Evropského sociálního fondu (3 projekty). Ministerstvo kultury (MK) pak dotovalo 2 projekty, Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) 1 projekt, Ministerstvo vnitra (MV) 1 projekt a Vládní výbor pro zdravotně postižené občany (VVZPO) 3 projekty.

V roce 2012 byl na MPSV podán komplexní projekt, který velkou měrou zajistil náklady na odborné sociální poradenství a aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením jednotlivých regionálních pracovišť SONS na rok 2013.

ODDĚLENÍ PRO OBLASTNÍ ODBOČKY SONS ČR

Oblastní odbočky jsou základním článkem spolkové činnosti SONS ČR. Při své činnosti oblastní odbočky spolupracují především s odbornými středisky a odděleními, regionálními pracovišti, profesními a zájmovými kluby a obecně prospěšnými společnostmi založenými SONS.

Oblastní odbočky sdružují a napomáhají osobám s těžkým zrakovým postižením. Své činnosti rozvíjí odbočky tak, aby byly co nejdostupnější a nejpřitažlivější pro zájemce o ně i o členství v SONS. Členové oblastních odboček připravují a zajišťují akce v oblasti volnočasových aktivit, společenských, kulturních a sportovních akcí. Nedílnou součástí je základní poradenství o možnostech kompenzace handicapu zrakového postižení, o poskytovatelích služeb takto postiženým lidem a především základní sociálně právní a pracovně právní poradenství. Na toto navazuje primárně depistáž nových členů, osvěta a představování potřeb osob se zrakovým postižením široké veřejnosti.

Přestože si činnost jednotlivých oblastních odboček řídí dobrovolní funkcionáři, samostatně si organizují veškeré aktivity a spravují veškerou správní agendu ve svých regionech, bylo zřízeno prezidentem SONS k 1. 10. 2012 a poté bylo následně schváleno Republikovou radou SONS Oddělení pro oblastní odbočky, jehož náplní činnosti je především:

- zajišťování komunikace v rámci oblastních odboček,
- zajišťování administrativy,
- metodické vedení oblastních odboček,

- koordinace činností mezi oblastními odbočkami,
- příprava a řízení vzdělávacích programů,
- řízení oblastních pracovišť s pracovníky v zaměstnaneckém vztahu,
- podpůrná a poradenská činnost.

Na konci roku 2012 bylo započato s přípravou modelu možného zaměstnání osob se zdravotním postižením, které ve vybraných oblastních odbočkách budou zajišťovat jak všeobecnou administrativu, tak i součinnost při organizování akcí. V roce 2013 byli takto zaměstnání pracovníci v Chrudimi, Příbrami, Jeseníku, Lounech a byly podány návrhy na zřízení pracovních míst v Teplicích, Jihlavě, Semilech.

V roce 2013 bylo zorganizováno v rámci činnosti odboček 16 rekondičních pobytů, kterých se zúčastnilo celkem 393 osob. Ministerstvo zdravotnictví na tyto pobyty poskytlo dotaci v celkové výši 478 000 Kč.

Turnaj v Člověče nezlob se – Česká Třebová

Seznam oblastních odboček:

Středočeský kraj	Benešov, Beroun, Hořovice, Kladno, Kolín, Kutná Hora, Mladá Boleslav, Lysá nad Labem, Praha - východ, Příbram, Rakovník
Praha	Praha jih, Praha sever, Praha střed, Praha západ
Severočeský kraj	Litoměřice, Louny, Teplice, Ústí nad Labem
Karlovarský kraj	Cheb, Chomutov, Karlovy Vary, Sokolov
Liberecký kraj	Česká Lípa, Liberec, Jablonec n. Nisou, Semily
Královéhradecký kraj	Dobruška, Hradec Králové, Jičín, Náchod, Trutnov
Pardubický kraj	Pardubice, Chrudim, Česká Třebová
Plzeňský kraj	Domažlice, Plzeň – jih, Plzeň - město, Rokycany, Tachov
Jihočeský kraj	České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Písek, Prachatice, Strakonice, Tábor
Kraj Vysočina	Havlíčkův Brod, Jihlava, Pelhřimov, Třebíč, Žďár nad Sázavou
Jihomoravský kraj	Blansko, Brno - sever, Brno - střed, Kyjov
Zlínský kraj	Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín, Zlín
Olomoucký kraj	Jeseník, Olomouc, Prostějov, Přerov, Šumperk
Moravskoslezský kraj	Bruntál, Frýdek-Místek, Havířov, Karviná, Nový Jičín, Opava, Ostrava, Třinec

Osvětová činnost oblastních odboček je realizována prostřednictvím informačních bulletinů či zpravodajů, které vydávají a distribuují oblastní odbočky SONS (někdy ve spolupráci se subjekty obdobného zaměření – krajská TyfloCentra), a to ve formě brailského textu, zvětšeného písma, zvukové nahrávky nebo v digitální podobě (např. ve formátu MP3). Všechny bulletiny jsou zaměřené na informace pro osoby s těžkým zrakovým postižením. Vyšší míru informovanosti o dění v místě bydliště našich členů považujeme za důležitý

integrační faktor. Celkem bylo v roce 2013 vydáváno 33 bulletinů s rozdílnou periodicitou (měsíční, čtvrtletní, občasník-nepravidelná).

V roce 2013 byly také realizovány na jednotlivých oblastních odbočkách a pracovištích SIA SONS besedy a přednášky z oblasti práva za účelem zvýšení právního vědomí osob se zrakovým postižením a zdravotnictví, týkající se především oftalmologie a prevence zdravotních rizik pro diabetiky.

Osvětová činnost SONS ČR a činnost oblastních odboček v roce 2013 byly financovány z prostředků Vládního výboru pro zdravotně postižené osoby prostřednictvím dvou projektů – Umíme si pomáhat ve výši 1 200 000 Kč a Centrum osvěty a informací pro zrakově postižené občany a širokou veřejnost ve výši 400 000 Kč.

V říjnu 2013 se v Otrokovicích uskutečnilo tradiční celostátní setkání předsedů a funkcionářů oblastních odboček SONS ČR, kterého se zúčastnilo 105 osob. Akce byla uspořádána za účelem výměny zkušeností, příkladů dobré praxe a navázání osobních kontaktů s novými funkcionáři. Součástí setkání byly také poznávací aktivity v regionu a klubové večery.

STŘEDISKA INTEGRAČNÍCH AKTIVIT - SIA

Střediska integračních aktivit poskytují sociální služby podle zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. Jedná se o služby:

- sociální poradenství
- sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením

Služby byly v roce 2013 zajišťovány prostřednictvím SIA - v Blansku, České Lípě, České Třebové, Frýdku-Místku, Chomutově, Jablonci nad Nisou, Kyjově, Mladé Boleslavi, Novém Jičíně, Olomouci, Opavě, Ostravě, Praze, Šumperku, Táboře, Tachově, Trutnově, Vsetíně, Zlíně, Kroměříži, Prostějově, Přerově.

V roce 2013 došlo k přestěhování pracoviště v Ostravě, které bylo umožněno zejména díky účelové dotaci z rozpočtu statutárního města Ostravy ve výši 90 000 Kč.

OSTRAVA!!!

Sociální poradenství (podle § 37 zákona č. 108/2006 Sb.)

Sociální poradenství pro osoby se zrakovým postižením představuje v rámci činnosti Sjedené organizace nevidomých a slabozrakých ČR jednu z tradičních sociálních služeb (podrobnější informace v kapitole SIA - Regionální sociálněprávní poradny).

V rámci sociálního poradenství jsou provozovány také půjčovny kompenzačních pomůcek, které byly zřízeny v roce 2007.

Aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením (podle § 66 zákona č. 108/2006 Sb.)

Aktivizační služby byly v roce 2013 provozovány v 16 regionálních střediscích SONS formou výchovně vzdělávacích aktivit a sociálně terapeutických programů, zaměřených na rozvoj schopností a dovedností, které přispívají ke kompenzaci zrakové nedostatečnosti (rozvoj manuální zručnosti, jemné motoriky a dovedností souvisejících se sebeobsluhou, pohybové aktivity, jazykové kurzy, kulturní aktivity atd.). Sociálně aktivizační služby jsou poskytovány lidem, kteří jsou v důsledku svého zrakového postižení v krizové sociální situaci a nedokáží ji řešit vlastními silami. Cílem je dosáhnout aktivního zapojení osob se zrakovým postižením do společenského života v jejich regionu.

- Jednorázových akcí, pořádaných našimi pracovišti v rámci sociálně aktivizačních služeb bylo v roce 2013 uspořádáno 1 758 a navštívilo je 6 833 uživatelů.
- Klubových – tedy opakovaných akcí, kterých v roce 2013 bylo 2 066 se zúčastnilo 14 064 klientů.

Celkový počet akcí a klientů (jednorázových i klubových akcí se účastnili mnozí klienti opakovaně) v rámci služeb registrovaných i neregistrovaných, i na jiných odbočkách v roce 2013:

- Jednorázové: 1 778 akcí, 11 121 klientů.
- Klubové: 2 208 akcí, 21 067 klientů.

Sociální rehabilitace (podle § 70 zákona č. 108/2006 Sb.)

V roce 2013 byla realizována také služba Sociální rehabilitace v rámci Střediska výcviku vodících psů (údaje za SVVP viz kapitola Výcvik vodících psů pro nevidomé a servis jejich držitelům).

V roce 2013 byly všechny registrované sociální služby dotovány Ministerstvem práce a sociálních věcí celkovou částkou 3 504 000,- Kč.

PRÁVNÍ ODDĚLENÍ

Odborné sociální poradenství

V oblasti odborného sociálně právního poradenství poskytovalo Právní oddělení jako právní poradna v roce 2013 poradenské služby především těžce zrakově postiženým občanům hlavního města Prahy a to v objemu 807 individuálně poskytnutých služeb a 70 kolektivních poradenských služeb (zúčastnilo se 1 624 klientů). Tato činnost byla podpořena neinvestičním grantem z rozpočtu hlavního města Prahy na rok 2013 v sociální oblasti v rámci programu J3 Podpora odborného sociálního poradenství částkou 140 200 Kč.

Odborné sociální poradenství bylo právní poradnou výjimečně poskytováno i klientům z jiných regionů ČR v případě, že sociální pracovníci sítě regionálních poraden SONS ČR nebyli schopni poradenství poskytnout (např. z důvodu složitosti problému klienta).

Regionální sociálněprávní poradny

Právní oddělení je nejenom pracovištěm, které poskytuje služby odborného sociálně právního poradenství, ale je také řídicím a metodickým pracovištěm pro síť regionálních právních poraden. Tato činnost spočívá především ve správě evidence poradenských služeb, personálním vedení poraden, metodickém vedení a řešení specifických případů poradenství.

V roce 2013 provozovala SONS ČR 19 odborných (registrovaných) pracovišť – sociálních poraden, poskytujících osobám se zrakovým postižením a jejich rodinným příslušníkům (osobám blízkým) základní a odborné sociální poradenství, směřující k řešení nepříznivé sociální situace, vzniklé nebo hrozící v důsledku zrakového postižení (podle § 37 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb.). Jak vyplývá ze zpracovaných statistických údajů za rok 2013, bylo v tomto roce celkem provedeno 8921 poradenských úkonů z toho 4233 v rámci registrovaného odborného sociálního poradenství, 3834 v rámci základního poradenství registrovaných sociálně aktivizačních služeb a 737 porad v rámci neregistrovaných služeb a 117 odborných porad v rámci kolektivních registrovaných služeb. Největší zájem byl o poradenství v oblasti sociálního zabezpečení.

V souladu s posláním služby jsou jednotlivé poradny personálně i materiálně vybaveny tak, aby mohly účinně zajišťovat sociální poradenství pro osoby s těžkým zrakovým postižením, důraz je kladen především na specifika komunikace se zrakově postiženým uživatelem.

V roce 2013 měli klienti možnost využít poraden v těchto městech: Ostrava, Blansko, Praha, Kyjov, Česká Lípa, Olomouc, Přerov, Jablonec nad Nisou, Zlín, Frýdek-Místek, Prostějov, Opava, Nový Jičín, Mladá Boleslav, Kroměříž, Vsetín, Šumperk, Tábor, Česká Třebová.

V roce 2013 pokračoval zájem žadatelů o konzultaci v poradně v souvislosti se sociální reformou 2012. Žadatelé se snaží zorientovat v nových pravidlech, tudíž se domníváme, že je cíl naší poradny pomoci poradenstvím zrakově postiženým občanům, zvláště v těžkých životních situacích, či v prevenci před těmito situacemi, splněn. Zaznamenáváme korelaci mezi obdobím aplikace sociální reformy s jejími následnými korekcemi a mírným nárůstem žádostí o poradenské služby. Z důvodu legislativních změn jsou časté především dotazy ohledně změn v oblasti průkazu OZP a příspěvků na zvláštní pomůcku.

Metodické vedení poradců v rámci SIA

Poradna SONS Praha také metodicky vede sociálně právní poradce SONS a to formou

- vzdělávání pracovníků
- vydáváním publikací, především Přehledu základních sociálně právních a pracovněprávních informací pro nevidomé a slabozraké občany
- metodické vedení práce na standardech kvality poskytování sociálních služeb
- zasílání metodických informací – evidence, postupy v poradenství
- zasílání aktuálních informací o vývoji v oblasti práva, zasílání metodických materiálů
- pomoc, konzultace při řešení složitějších případů

Vzdělávání sociálně právních poradců proběhlo formou doškolovacího kurzu v rámci akreditovaného programu SONS Sociální poradenství pro osoby s těžkým zrakovým postižením. Kurz proběhl v říjnu 2013 v Otrokovicích.

V roce 2013 bylo publikováno již 12. vydání příručky Přehled základních sociálně právních a pracovněprávních informací pro nevidomé a slabozraké občany, v němž byl zohledněn právní stav k 31. 1. 2013. Autorem je JUDr. Pavel Ptáčník. Publikace byla zveřejněna v Knihovně digitálních dokumentů a je určena nejen poradcům, ale i zrakově postiženým občanům.

Osvětová činnost

V roce 2013 pracovníci poradny vyvíjeli přednáškovou činnost v oblastních odbočkách SONS ČR, na vzdělávacích kurzech, na informativních seminářích pro pracovníky Úřadu práce, Tyfloservisu, na kvalifikačním kurzu pro pracovníky v sociálních službách.

Mgr. Luboš Zajíc publikoval v Zoře a též prostřednictvím konference Vis-Imp sadu článků na právní téma:

- Leden 2013 – Problematika skončení sKaret a oprávnění držitelů průkazu ZTP a ZTP/P
- Únor 2013 – Nárok na slevy pro držitele průkazu ZTP a ZTP/P
- Březen 2013 – Penzijní reforma
- Duben 2013 – Umístění dětí ZP rodičů do mateřských škol a podpis nevidomého
- Květen 2013 – Výhody pro průvodce osoby držící průkaz ZTP/P a slevy na poplatcích a daních pro ZP
- Červen 2013 – Příspěvek na péči a parkovací průkaz pro osoby se zdravotním postižením
- Červenec 2013 – Novinky v oblasti průkazu osoby se zdravotním postižením a příspěvku na mobilitu, problematika týkající se bílých holí a vstupní lékařské prohlídky
- Srpen 2013 – Výjimky ve správních a místních poplatcích pro osoby se zdravotním postižením
- Září 2013 – sKarty, vodicí psi a nový Občanský zákoník
- Říjen 2013 – Vliv hospitalizace na výplatu příspěvku na péči a uzavírání pracovní smlouvy
- Prosinec 2013 – Invalidní důchod a přechod do starobního důchodu

Připomínkování legislativních návrhů

V náplni práce poradny je kromě poskytování poradenských služeb osobám s těžkým zrakovým postižením také obhajoba práv a zájmů těchto osob formou připomínkování legislativních návrhů, které se jich týkají. V roce 2013 byla zpracována a s příslušnými místy projednávána následující témata:

- Během března a dubna 2013 se SONS pokusila využít plánované změny zákona 108/2006 Sb. a zákona 329/2011 Sb. O dávkách poskytovaných osobám se zdravotním postižením a znovu upozornit na problém, který trápí držitele vodicích psů. Těm totiž byla k 31. 12. 2011 zrušena dávka na veterinární péči a krmivo. SONS ve spolupráci s Klubem držitelů vodicích psů navrhla v paragrafovaném znění kompromisní úpravu vracející do legislativy dávku alespoň v nižší úrovni, tj. 500 Kč,- měsíčně. S tímto návrhem jsme však neuspěli.

- SONS uplatnila dílčí připomínky k návrhu změn týkajících se průkazu osoby se zdravotním postižením, u příspěvku na mobilitu byla kritizována podmínka nároku spočívající v opakovaném dopravování se za úhradu. Připomínky k průkazu OZP byly akceptovány, podmínka dopravování se za úhradu byla uzákoněna. SONS se opakovaně účastnila jednání na nejvyšší úrovni, která vedla k pozitivní změně zakotvení průkazu OZP s účinností od 1. 1. 2014.
- Uplatněny byly také připomínky ke změně vyhl. 388/2011 Sb. a zejména pak ke změně vyhlášky č. 505/2011 Sb. Zatímco v prvním případě šlo o změny z našeho hlediska pozitivní, znamenající podzákonné provedení nově zakotvených změn, v druhém případě šlo o zvýšení maximálních úhrad některých sociálních služeb, jako např. průvodcovské a předčitatelské služby. Námitky SONS a dalších organizací osob se zdravotním postižením v tomto směru vyslyšeny nebyly a k mírnému zvýšení maximálních úhrad došlo.
- SONS byla oslovena Českým telekomunikačním úřadem, abychom se vyjádřili k potřebnosti pokračujícího poskytování zvláštních cen v souvislosti s poskytováním telekomunikačních služeb. SONS konstatovala, že tato potřeba i nadále trvá a upozornila na vhodnost zařazovat pod tyto služby i služby poskytování připojení k internetu, a to i mobilním způsobem. Dále byla vyjádřena preference možnosti volby čerpání služeb se státním příspěvkem od více operátorů.
- Český telekomunikační úřad nás oslovil i v rámci přípravy novely vyhlášky č. 464/2012 Sb., do které by měly být promítnuty změny úmluvy světové poštovní unie týkající se možnosti bezplatného zasílání slepeckých zásilek. Shodli jsme se na znění, které by mělo rozšíření podmínek, za nichž lze zásilku považovat za „zásilku pro nevidomé osoby“ přenést do české legislativy.
- I nadále probíhala jednání s různými subjekty zainteresovanými v problematice legislativní úpravy, vytváření a šíření televizních pořadů či jiných audiovizuálních děl opatřených audio popisem.

Půjčovny kompenzačních pomůcek

Součástí sociálně právního poradenství je také půjčování kompenzačních pomůcek. Kompenzační pomůcky mohou lidem s těžkým poškozením zraku zajistit prevenci vzniku zdravotních rizik (např. nebezpečí úrazu při samostatném pohybu v prostoru) nebo psychických problémů, které mohou vzniknout následkem omezeného přístupu k informacím. Je možné si pomůcku dočasně zapůjčit v případě poruchy nebo ztráty vlastní pomůcky nebo v období procesu vyřizování žádosti o přiznání příspěvku na její pořízení.

Seznam oblastních pracovišť SIA SONS ČR:

Místo	Adresa	Telefon, e-mail
Blansko	K. J. Mašky 2, 678 01 Blansko	516 410 595, 607 205 008 blansko-odbocka@sons.cz
Česká Lípa	Červeného kříže 259, Městská knihovna Špičák 470 01 Česká Lípa	487 874 861, 603 935 436 ceskalipa-odbocka@sons.cz
Česká Třebová	Mlýnská 900, 560 02 Česká Třebová	465 535 325, 607 657 188 ceskatrebova-odbocka@sons.cz
Frýdek-Místek	Malý Koloredov 811, 738 01 Frýdek-Místek	558 437 377, 777 853 505 frydek-mistek-odbocka@sons.cz
Cheb	Karlova 17 350 01 Cheb	354 430 924, 776 558 358 cheb-odbocka@sons.cz
Chomutov	Dřínovská 4606, 430 04 Chomutov	474 628 957, 604 822 898 chomutov-odbocka@sons.cz
Jablonec nad Nisou	Dlouhá 25a/1376 466 01 Jablonec nad Nisou	483 318 245, 605 245 769 jablonecnadnisou-odbocka@sons.cz
Jeseník	Tovární 1332/234, 790 01 Jeseník	584 412 697, 736 671 586 jesenik-odbocka@sons.cz
Kroměříž	Velehradská 625 767 01 Kroměříž	573 335 340, 775 085 129 kromeriz-odbocka@sons.cz
Kyjov	třída Komenského 617, 697 01 Kyjov	518 613 394, 737 721 504 kyjov-odbocka@sons.cz
Mladá Boleslav	Jana Palacha 1297, 293 01 Mladá Boleslav	326 737 758, 603 310 738 mladaboleslav-odbocka@sons.cz
Nový Jičín	Štefánikova 7, 741 01 Nový Jičín	556 720 809, 776 488 164 novyjicin-odbocka@sons.cz
Olomouc	I. P. Pavlova 69 779 00 Olomouc	585 427 750, 605 812 914 olomouc-odbocka@sons.cz
Opava	Horní náměstí 47, 746 01 Opava	553 756 175, 737 502 012 opava-odbocka@sons.cz

Ostrava	Náměstí Msgre Šrámka 1760/4 702 00 Ostrava	596 783 083, 776 305 022 ostrava-odbocka@sons.cz
Prostějov	Svatoplukova 15, 796 01 Prostějov	582 331 254, 605 562 244 prostejov-odbocka@sons.cz
Přerov	Čechova 2, 750 02 Přerov	581 735 187, 603 225 487 prerov-odbocka@sons.cz
Šumperk	8. května 22, 787 01 Šumperk	583 217 105, 736 671 585 sumperk-odbocka@sons.cz
Tábor	Kvapilova 2289, 390 03 Tábor	381 231 447, 775 085 124 tabor-odbocka@sons.cz
Tachov	Stadtrodská 1516, 347 01 Tachov	374 721 921 , 739 726 247 tachov-odbocka@sons.cz
Trutnov	Horská 5, 541 01 Trutnov	499 329 656, trutnov-odbocka@sons.cz
Třebíč	Sedláková 1 674 01 Třebíč	561 205 542, 723 806 880 trebic-odbocka@sons.cz
Vsetín	Tyršova 1271, 755 01 Vsetín	571 424 370, 605 840 517 vsetin-odbocka@sons.cz

METODICKÉ CENTRUM ODSTRAŇOVÁNÍ BARIÉR

Činnost Metodického centra odstraňování bariér SONS v r. 2013 byla kontinuálním pokračováním jeho práce z dřívějších let a týkala se těchto oblastí:

Legislativní iniciativa

V této oblasti se Centrum zúčastnilo svými uživatelskými připomínkami na tvorbě některých Technických podmínek (cyklistické stezky, dopravní značení a pod.), které pro Ministerstvo dopravy ČR zpracovává Centrum dopravního výzkumu. Vybrané novelizované technické normy byly připomínkovány přes pracovní skupinu NRZP pro stavby a dopravu. Pokračovala spolupráce se SŽDC na tvorbě jejího vnitřního předpisu pro akustické orientační a informační opatření pro podporu samostatnosti zrakově znevýhodněných cestujících na železnici.

Publicita problému úprav prostředí pro samostatný a bezpečný pohyb NS

Centrum v roce 2013 pokračovalo v oslovování odborné veřejnosti prostřednictvím průběžné aktualizace webových stránek centra - www.sons.cz/bariery (zde jsou k dispozici odkazy na stavební předpisy a předpisy, týkající se bezbariérového užívání staveb, dále uživatelské hledisko k některým úpravám a informace o aktivitách jiných subjektů v této oblasti, např. poradenství ČKAIT a pod.) a aktualizací CD ROM – „Úpravy staveb pro zrakově postižené“ a jeho distribucí projektantům jak na akcích ČKAIT, tak individuálně na přání.

V rámci osvětové činnosti byly realizovány následujících akce:

- Přednáška rozšiřující odborné téma „bezbariérové užívání staveb“ uživatelským pohledem pro studenty 5. ročníku stavební fakulty ČVUT v Praze, včetně zážitkového semináře na Pobytovém rehabilitačním a rekvalifikačním středisku pro zrakově postižené Dědina s ukázkami výcviku nevidomých k mobilitě a v technice využívání bezbariérových stavebních úprav (duben 2013).
- Dvě přednášky pro studenty denního studia i studia při zaměstnání, doplněné exkurzí s ukázkami úprav v běžném terénu, na dopravní fakultě Univerzity Pardubice (prosinec 2013).
- Prezentace na akci „Překonejme bariéry“ na fakultě architektury ČVUT v Praze společně s Pražskou organizací vozíčkářů (listopad 2013), kde se centrum aktivně zúčastnilo doprovodné odborné konference.
- Účast na dvoudenní Silniční konferenci 2013 v Hradci Králové (říjen 2013).
- Aktivní účast na workshopech, seminářích a konferencích: Seminář k Národnímu rozvojovému programu mobility pro všechny, pořádaném sekretariátem Vládního výboru pro zdravotně postižené občany (duben 2013); Seminář pořádaný Národním muzeem na téma Muzeum a návštěvníci se speciálními potřebami 2013 – bezbariérová přístupnost a komunikace; 4. konferencia o sprístupňovaní kultúry nevidiacim a slabozrakým osobám „Prístupnosť múzeí a výstav osobám so zrakovým postihnutím, prostriedok ich spoločenského začleňovania a informovanosti, Bratislava – listopad 2013.

Směrem k laické veřejnosti, k publicitě o problémech i úspěších v bezbariérové úpravě staveb pro nevidomé a slabozraké, se aktivity omezily na účast při medializaci dodatečných úprav pro bezpečnost nevidomých v pražském metru a hledání sponzorů pro financování některých takových dodatečných úprav. Laická veřejnost byla také oslovena prostřednictvím pravidelné spolupráce s pořadem „Tmavomodrý svět“ stanice Regina Českého rozhlasu. Náhodně, ale účinně podle konkrétní situace, metodické centrum iniciovalo a spolupracovalo při přípravě zpravodajské relace České televize a TV prima a některými dalšími médii, jak ve

směru kritiky chybně provedených úprav komunikací a jiných staveb z hlediska BUS (např. v Havlíčkově Brodě), tak i vstřícnosti institucí k dodatečným úpravám (např. umělé vodící linie ve starších stanicích metra – Dopravní podnik Praha).

Směrem k cílové skupině nevidomých a slabozrakých pokračovala publicita informačními kanály a formami uchopitelnými nevidomými a slabozrakými. Jednalo se o pravidelné články ve speciálních časopisech Zora, Naše šance a Jeden svět (celostátní) a regionálních časopisech a bulletiních a v elektronických distribučních konferencích, provozovaných SONS a dalšími občanskými sdruženími nevidomých.

Dále byly realizovány v rámci oblastních shromáždění SONS a na specializovaných akcích přednášky, instruktáže a besedy s názornými ukázkami na místě a byly vysílány pravidelné i nepravidelné tématické rubriky v celostátním i regionálním vysílání Českého rozhlasu určených relevantní cílové skupině nebo obecně věnovaných problematice zdravotně postižených - ČR 1 Radiožurnál, „Tmavomodrý svět“ na ČR Regina a region a další.

Zvlášť významná byla organizace dvou celostátních školení dobrovolníků ze spolkové struktury SONS a vybraných pracovníků v sociálních službách z o.p.s. typu TyfloCentrum, o úpravách prostředí pro samostatný a bezpečný pohyb zrakově znevýhodněných osob. Obsahem bylo sjednocení názorů na tuto problematiku v rámci SONS, seznámení s technickými opatřeními, která jsou k dispozici a informace o relevantní legislativě. Cílem bylo zvýšit povědomí o problematice BUS, aby i místní složky SONS a poskytovatelé sociálních služeb zrakově znevýhodněným mohli kvalifikovaněji upozorňovat v místech svého působení na nedostatky v realizaci bezbariérových opatření, iniciovat dodatečné úpravy i informovat zrakově postiženou veřejnost. Školení se odehrála v březnu 2013 v Pardubicích (31 účastníků) a říjnu 2013 v Otrokovicích (50 účastníků).

Účast na vývoji nových výrobků a zařízení

Centrum iniciovalo dlouhodobý uživatelský test chodeckého tlačítka s akustickou signalizací švédské firmy PrismaTeknik na konkrétní pražské křižovatce za běžného provozu. Test stále probíhá na Nám. Míru v Praze a Centrum vypracovalo uživatelské stanovisko s obecným závěrem z uživatelského hlediska tak, aby mohlo být použito k případné iniciativě k doplnění relevantních předpisů, nebo alespoň k uživatelskému posouzení podobných zařízení jiných výrobců.

Centrum dále v roce 2013 iniciovalo zlepšení uživatelských vlastností jednoho ze zařízení pro akustickou signalizaci na přechodech (ASN 1), užívaného v ČR. Zařízení bylo s pochopením Brněnských komunikací uživatelsky úspěšně otestováno. Bylo konstatováno,

že zařízení, na rozdíl od v ČR certifikovaných zařízení dosud užívaných, umožňuje nastavení hlasitosti a má výrazně lepší akustické vedení nevidomého chodce po přechodu.

Centrum začalo spolupracovat na projektu vývoje automatických dialogových systémů pro služby nevidomým a podílelo se na testování a doladění nového typu bankomatu České spořitelny, upraveného pro ovládání bez zrakové kontroly.

Odborná stanoviska ke stavebním projektům, konzultační činnost

Centrum pokračovalo v poskytování odborných informací, konzultací a účastnilo se po dohodě místních šetření, kolaudací a dalších podobných akcí, přičemž vypracovávání odborných stanovisek a konzultační činnost se omezilo pouze na nestandardní situace, v nichž byl nad rámec předpisů nutný uživatelský pohled. Smyslem této činnosti je zabránit chybným řešením realizací úprav.

Na základě upozornění nevidomých a slabozrakých a podle své kapacity Centrum pokračovalo v poukazování na hrubé nedostatky v realizaci úprav prostředí pro zrakově znevýhodněné v rámci platných stavebních předpisů a usilovalo o jejich nápravu.

Centrum je také dlouhodobě zastoupeno v komisi Rady hl. města Prahy „Pro Prahu bezbariérovou a otevřenou“. V rámci této činnosti byly iniciovány některé dodatečné orientační úpravy v pražském metru. Hlavně jsme se však podíleli na tvorbě dlouhodobé koncepce odstraňování bariér v pražské veřejné dopravě, samozřejmě v kapitole úprav pro zrakově znevýhodněné.

Činnost centra byla v roce 2013 podpořena Ministerstvem pro místní rozvoj částkou 522 000 Kč v rámci projektu Centrum odstraňování architektonických bariér pro nevidomé a slabozraké občany s působností v ČR.

TYFLOKABINET - METODICKÉ CENTRUM TYFLOTECHNICKÝCH POMŮCEK

Základním posláním středisek Tyflokabinetu byla v roce 2013 stejně jako v předchozích letech průběžná edukační a rehabilitační aktivita nevidomých a těžce zrakově postižených osob zejména v obsluze speciálně upravené výpočetní techniky určené ke zpřístupnění, uchovávání a zpracovávání informací a umožňující běžnou i digitální komunikaci s okolím. Tyflokabinet v roce 2013 realizoval následující činnosti:

- vedení motivačních počítačových kurzů zaměřených zejména na oblast nácviku sluchové analýzy informací poskytovaných akustickými výstupy, používání PC klávesnice a ovládání braillských displejů, na překonávání získané nedůvěry a obav zrakově

postižených vůči výpočetní technice a moderním komunikačním technologiím a na výběr a ověření nejvhodnějšího speciálního odečítacího nebo zvětšovacího softwaru odpovídajícího zrakovým a sluchovým schopnostem každého jedince;

- pořádání základního zaškolování uživatelů v obsluze výpočetní techniky se speciálním programovým vybavením pro zrakově postižené;
- vedení nadstavbových kurzů, které navazují na základní kurzy a jejichž obsahem je zvládnutí digitální komunikace (elektronická pošta, vyhledávání informací na internetu, vyplnění webového formuláře, využití elektronického podpisu, e-bankovníctví, e-obchody, jiné formy e-komunikace apod.), sepsání úředního dopisu (běžné žádosti), práce s tabulkami atd.;
- pořádání dalších speciálních a odborných kurzů určených zejména pro stávající uživatele osobního počítače, kteří v důsledku úrazu, nemoci či progresivní zrakové vady nadále nemůžou běžným způsobem pracovat s výpočetní technikou a kteří se musí naučit ovládat speciální programové vybavení pro zrakově postižené;
- základní zácvik v ovládání složitých elektronických pomůcek speciálně upravených pro nevidomé či nevidomými po zácviku využitelnými, jako jsou mluvící mobilní telefony, pomůcky na bázi GPS, ozvučené komunikační pomůcky pro nevidomé a hluchoslepé, digitální záznamníky a diktafony apod. Obsahem uvedeného zácviku je zejména orientace v menu pomůcky, uživatelské nastavení pomůcky, přečtení SMS zprávy, její napsání a odeslání, zvládnutí komunikace mezi pomůckou a osobním počítačem atd.;
- úprava stávajících nebo tvorba speciálních manuálů, tutorialů, návodů a jiných digitálních dokumentů na obsluhu pomůcek tak, aby byly přístupny nevidomým a těžce zrakově postiženým osobám;
- systematické vedení odborného vzdělávání a kvalifikačního růstu lektorů pro výuku nevidomých a zrakově postižených osob v obsluze speciálně upravených osobních počítačů a náročných pomůcek;
- tvorba metodik pro výuku nevidomých a těžce zrakově postižených osob a pro školení odborných lektorů;
- vyhledávání a vytipovávání vhodných kompenzačních a rehabilitačních pomůcek na bázi výpočetní techniky pro nevidomé a slabozraké občany vyžadující odborné zaškolení v jejich obsluze;
- tvorba metodik pro testování vhodných kompenzačních pomůcek pro zrakově postižené;

- osvětová a informační činnost vůči odborné i laické veřejnosti (účast na výstavách, seminářích a dalších akcích pro nevidomé a slabozraké občany).

Nejvíce času bylo věnováno nácviku obsluhy elektronických kompenzačních pomůcek založených na bázi výpočetní techniky. Počet frekventantů, kteří ukončili kurz v roce 2013, bylo 31. Dalších 15 kurzů bylo zahájeno a pokračují v roce 2014. Na jednoho lektora tak v průměru připadá 13 školících se klientů. Zařazování klientů do výuky bylo přitom průběžné a v kratších termínech než v předchozích letech.

Převážná část pořádaných kurzů v roce 2013, o které klienti projeví zájem, probíhala v prostředí nového operačního systému Windows 7, ale zejména starší klienti byli ještě zaškoleni pod operačním systémem Windows XP. Pražské pracoviště zajišťuje výuku všech standardně dodávaných speciálních programů pro nevidomé a slabozraké občany; ostatní střediska svou nabídku rozšiřují v návaznosti na postup proškolení jejich zaměstnanců.

I v roce 2013 zůstával nejrozšířenějším programem odečítací program pro nevidomé JAWS, celkový počet nově školených klientů s tímto programem je 15 (tj. snížení podílu na celkovém počtu kurzů na úroveň 31,9 % v roce 2013 oproti 50 % v roce 2012). Druhým nejpoužívanějším programovým vybavením zůstává softwarová lupa ZoomText, celkový počet nově školených klientů s tímto programem je 10 (podíl na celkovém počtu kurzů se naopak navýšil na 21,7 %). Na třetím místě zůstává i v roce 2012 softwarová lupa SuperNova s celkovým počtem 9 klientů (podíl na celkovém počtu kurzů se rovněž navýšil na 19,6 %).

Pracovníci Tyflokabinetu věnovali v průběhu celého roku 2013 nemalé úsilí v zaškolování v práci s pomůckami, které významným způsobem zrovnoprávňují běžnou komunikaci nevidomých občanů se širokou veřejností a mají skutečně povahu každodenního použití, a to i pro skupinu zrakově postižených občanů, kteří běžně nepracují s pomůckami na bázi výpočetní techniky. Jednalo se o česky ozvučené mobilní telefony a digitální diktafony s hlasovým naváděním.

Úkolem Tyflokabinetu byla rovněž metodická pomoc všem lektorům a pracovištím, kteří se v SONS a ve společnostech, jejichž zřizovatelem je SONS, zabývají výukou obsluhy náročných kompenzačních pomůcek. Pro tyto lektory a pracoviště bylo v říjnu 2013 uskutečněno tradiční třídní pracovní soustředění. V jeho rámci byli účastníci proškoleni jednak s novými verzemi speciálních programů pro zrakově postižené, jednak v možnostech ovládání dotykových mobilních telefonů. Během roku 2013 byly dále pro nové a začínající lektory uspořádány 4 jednodenní odborné vzdělávací a metodické dny. V roce 2013 rovněž pokračovala pracovní skupina odborných lektorů na zkvalitňování jednotných metodických

materiálů pro výuku zrakově postižených v oblasti elektronických pomůcek. Díky tomu se podařilo připravit nové metodické materiály k výuce nově zaváděného operačního systému Windows 8.

Celkově bylo v rámci Tyflokabinetu v roce 2013 uspořádáno 47 (oproti předpokládaným 40 až 60) kurzů, 230 krátkodobých konzultací (oproti plánovaným 150 až 200), a počet hodin metodické pomoci lektorům dosáhl v roce 2013 hodnoty 238 hodin.

O dlouhodobě vysoké odborné úrovni Tyflokabinetu vypovídá i pět akreditací na MŠMT pro vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti ICT pro zrakově postižené, jež jsou jediné svého druhu v České republice. V roce 2013 proběhl na jejich základě jeden kurz pro 2 účastníky.

Činnost pracoviště byla dotována z rozpočtu Ministerstva zdravotnictví ČR částkou 1 250 000,- Kč.

DIGITALIZACE A NAVIGAČNÍ CENTRUM

Pracoviště digitalizace realizovalo v roce 2013 dva hlavní okruhy činností:

- Knihovnu digitálních dokumentů - zpřístupňování informací nevidomým a slabozrakým občanům formou digitalizace černotiskových textů
- Navigační centrum

Knihovna digitálních dokumentů (KDD) - zpřístupňování informací nevidomým a slabozrakým občanům formou digitalizace černotiskových textů

Jednou z oblastí, kde handicap zrakového postižení přináší nejtěžší důsledky, je oblast zpracování informací. Informace, které jsou uloženy ve formě psaných textů, obrázků, schémat atd., jsou nevidomému nebo slabozrakému člověku bez využití moderních kompenzačních pomůcek nedostupné. Činnost digitalizačního oddělení SONS byla a je zaměřena především na digitalizaci učebních textů, populárně naučné i odborné literatury a úředních dokumentů, ale i tzv. oddechové literatury.

V souvislosti s provozem KDD bylo v roce 2013 realizováno na pracovišti především zpřístupňování černotiskových textů metodou jejich digitalizace, tj. převodu do digitálního počítačového kódu tak, aby je mohli nevidomí a jinak těžce zrakově postižení občané číst a dále zpracovávat na svých osobních kompenzačních pomůckách pro zpracování textových informací, které jsou převážně vyvinuty na bázi výpočetní techniky.

Od roku 1993 Sjedená organizace nevidomých a slabozrakých provozuje Knihovnu digitálních dokumentů. Jedná se o knihovnu s přístupem omezeným pouze na zrakově

postižené, tzv. „chráněnou“. Vzhledem k účelu knihovny a z důvodu ochrany autorských práv, je přístup totiž umožněn výhradně občanům s těžkým zrakovým postižením starším 15 let. Účastník podepisuje prohlášení, v němž bere na sebe odpovědnost za nešíření autorsky chráněných děl, též musí prokázat, že je zrakově postižený (nejčastěji průkazkou ZTP/P vydanou na zrakovou vadu).

V roce 2010 byl dokončen a v květnu spuštěn nový systém přístupu k digitálním textům knih i časopisů, který byl v letech 2010 – 2013 upravován s důrazem na uživatelský i administrátorský komfort (v souladu s pravidly Blind Friendly přístupu) a zabezpečení proti zneužívání neautorizovanými osobami tak, aby nebyl porušován autorský zákon. V roce 2013 byl už systém plně funkční, proto bylo možné začít s rozšiřováním možností přístupu do KDD např. přes nově využívané platformy iOS a Android, tedy systémy z tzv. chytrých telefonů.

Problémem řešeným v roce 2013 byl různý způsob práce systémů, zejména Windows, s textovými dokumenty. Hledali jsme tedy jiný univerzálnější formát přístupný i pro tato nová přenosná zařízení. Nakonec se ukázalo jako nejjednodušší, aby si sám uživatel v knihovně zvolil, přes jaká zařízení bude do systému přistupovat a podle toho se mu data ke stažení optimálně upraví. Pokud uživatel přistupuje do systému přes zařízení PC (tj. přes systém Windows) dokumenty zůstanou v podobě, jak tomu bylo doposud. Pokud ovšem využívá nová zařízení, jsou dokumenty přeformátovávány a hlavně je v nich užito univerzálnějšího kódování, tzv. kódování UTF-8. Pak nejsou v daných zařízeních již žádné problémy se čtením diakritiky. Z tohoto důvodu jsme museli přizpůsobit formát stahovaných dokumentů a doladit správné kódování dokumentů. Uživatel si již může sám nastavit, zda přistupuje do systému z běžného PC či ze systémů využívajících kódování UTF-8. K dokumentům se uživatel může dostat nejen z domova, ale i na cestách nebo dovolené, což je umožněno právě díky tomuto novému přístupu i přes mobilní zařízení.

Zavedením možnosti přizpůsobení dokumentům i pro přenosná mobilní zařízení se proces čtení zjednodušil a také tím rozšíříme skupinu uživatelů, kteří mohou začít služby naší KDD nově využívat. Neméně je důležité, že se též rozšíří místa a situace, odkud se do naší KDD pro potřebný dokument uživatel dostane. (na cestách, na dovolené, ve vlaku, v čekárně u lékaře aj.). Konkrétně jde o zařízení se systémy iOS a Android – například o značky telefonů nebo tabletů Apple, LG, Samsung a další.

V průběhu let 2003 – 2005 byla provedena tzv. celková překatalogizace a kontrola do té doby zpracovaných knih. Byly doplněny katalogizační údaje, a pokud to bylo nutné, byly provedeny nezbytné korektury textů pomocí nových programů určených k digitalizaci. V roce 2006 byly úpravy dokončeny a knihy tak mohly být konečně plně zařazeny i do nově

vzniklého systému (v roce 2002 byl spuštěn první plně webový přístup k nově zpracovávaným dokumentům - dříve šlo o přístup přes systém BBS a pak s rozvojem internetu přes protokol FTP). Prozatím totiž byly přístupné pouze přes původní zastaralé rozhraní. V roce 2013 bylo na výše uvedenou činnost navázáno a v současné době, kromě běžného zařazování nových titulů, nadále také průběžně zaměřujeme a nově překatalogizujeme starší tituly, které byly do knihovny zařazeny již dříve. Jde o ty, u kterých se nám podařilo získat nové informace a hlavně nový zdroj, takže máme tyto tituly nově již s minimem chyb.

Podstatnou novinkou bylo, že se nám v roce 2013 podařilo navázat úzkou spoluprací s Národní knihovnou, která se nám zavázala pomoci při získávání titulů, které již nejsou nikde jinde k dispozici. Národní knihovna má totiž ze zákona dáno uchovávat všechny vydané knihy. Proto se díky této nové spolupráci můžeme dostat i ke starším titulům, které již nejsou nebo dokonce ani nikdy nebyly u nakladatelů k dispozici. Národní knihovna nám bez nutnosti fyzické zápůjčky poskytne na základě smlouvy obrazovou podobu požadovaného titulu, který pracovníci KDD upraví, provedou korekturu a převedou do výsledné podoby tak, aby se mohl zařadit do fondu KDD.

Činnost digitalizačního oddělení SONS byla v roce 2013 zaměřena především na digitalizaci učebních textů, populárně naučné i odborné literatury a úředních dokumentů, ale i tzv. oddechové literatury.

V současné době je Knihovna digitálních dokumentů (dále jen KDD) dostupná na adrese <http://www.kdd.cz>.

Kvantitativní ukazatele:

- Na konci roku 2013 bylo do knihovny zaregistrováno 1 556 uživatelů.
- V průběhu roku 2013 se do KDD zaregistrovalo 88 nových klientů (55 nevidomých a 29 těžce slabozrakých).
- KDD nyní obsahuje cca 15 600 knih a 50 pravidelně aktuálně doplňovaných periodik.
- V roce 2013 přibýlo do knihovny 948 knih (z toho je na 216 titulů vzdělávacího či populárně-naučného charakteru) a 536 čísel různých časopisů. Zpracováváno je 50 časopiseckých titulů, které jsou tak nevidomým lidem přístupny již v době svého vydání. Počet stažených dokumentů za rok 2013 je 101 171. Z toho je 85 638 knih a 9 538 konkrétních čísel časopisů.

Ve srovnání s rokem předešlým došlo k mírnému navýšení. Počet stažení by se dal přirovnat k počtu vypůjčených knih v běžné knihovně.

V současné době přibývají do knihovny hlavně knihy a časopisy, protože informační texty se zpřístupňují klientům formou konferencí, a tak se k nim takovýmto způsobem dostanou v podstatě hned, jak je zpracujeme a jsou tedy zcela aktuální. Díky archivování rozeslaných textů přes konference jsou dostupné i zpětně.

Provoz knihovny a činnosti spojené s digitalizací textů byli dotované Ministerstvem zdravotnictví ČR částkou 800 000,- Kč.

Navigační centrum

Navigační centrum bylo zřízeno v roce 2007 a jeho hlavním úkolem je usnadnit nevidomým a slabozrakým samostatné cestování a pohyb v neznámém prostředí tak, aby byl snazší, rychlejší a především bezpečnější, a to v rámci celé ČR. Služby Navigačního centra jsou určeny výhradně zrakově postiženým uživatelům. Jsou poskytovány na základě telefonického kontaktu, emailové či skypové komunikace.

V současné době nabízí Navigační centrum SONS ČR následující služby:

- vyhledání dopravního spojení, telefonního čísla či informace o hledaném objektu či oblasti,
- plánování cest a tvorba itinerářů - možnost nechat si vypracovat popis trasy, a to způsobem, který odpovídá zásadám prostorové orientace a samostatného pohybu bez zrakové kontroly,
- satelitní navigace – tuto službu mohou využít pouze lidé, kteří jsou vybaveni tzv. navigační jednotkou. O podmínkách zapůjčení či zakoupení tohoto zařízení se zájemci dozví blíže u pracovníků Navigačního centra,
- pomoc v nouzi - efektivně využijí zejména lidé vybavení navigační jednotkou, a to v situacích ztráty orientace, sejít z původní trasy nebo jiných událostí, které je na jejich cestě zaskočí. Užitek ze služby ale mohou mít i ti, kterým by při cestování pomohla okamžitá konzultace po telefonu, např. jak pružně upravit svou trasu. Podmínkou v takovém případě, pokud nevlastní navigační jednotku, však je, že umí alespoň přibližně určit svou aktuální polohu.

Operátoři byli v roce 2013 uživatelům k dispozici na telefonu každý pracovní den od 7:30 do 19:30 a o víkendech od 8:30 do 17:00 hod.

Využití Navigačního centra:

V roce 2013 vyplnilo Navigační centrum na 5115 zakázek.

Ze statistik vyplývá stálý nárůst požadavků do roku 2012, propad v roce 2013 byl způsoben zpoplatněním služeb Navigačního centra.

Činnost Navigačního centra byla představena na řadě prezentací po celé ČR nejen v oblastních odbočkách SONS a TyfloCentrech, ale i v našich časopisech a Českém rozhlase.

Statistiky Navigačního centra						
Typ události	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Všechny	6060	9908	16436	17322	18773	5115
Popis trasy	187	243	138	164	169	153
Dopravní spojení	3167	5721	10023	10911	11475	2541
Tel. čísla	1149	2014	2883	3320	3589	1022
Ostatní informace	338	924	1765	1620	2182	335
Pomoc v orientaci	449	674	1241	1153	1090	82
Navigace s jednotkou	269	143	215	118	152	10

Navigační centrum bylo v roce 2013 dotováno prostřednictvím Nadace Vodafone částkou 200 000 Kč.

PRACOVIŠTĚ TECHNICKÉ PODPORY PTP

Pracoviště technické podpory v roce 2013 zajišťovalo především technickou podporu zaměstnancům SONS ČR (v Praze i na oblastních pracovištích), a to nejen co se týká výpočetní techniky, ale také mobilních telefonů a dalších elektronických kompenzačních pomůcek. Kromě toho PTP technicky zajišťovalo provoz internetového serveru Brailnet.cz včetně správy e-mailových adres a diskusních nebo distribučních konferencí a spravovalo telefonní ústřednu v sídle organizace, jejíž součástí je callcentrum pro Navigační centrum SONS ČR.

PTP dále zajišťovalo provoz, aktualizace webových stránek SONS ČR a správu systému publikování informací tzv. redakční systém, který umožňuje pružně aktualizovat informace z jednotlivých oddělení, odboček i pracovišť SIA. Tato aktualizace není prováděna centrálně prostřednictvím webového správce, ale je možné, aby si jednotliví vedoucí informace na webové stránky přidávali prostřednictvím webového rozhraní redakčního systému sami.

Výhodou redakčního systému je nejen jednoduchá a rychlá aktualizace informací, ale i možnost informace třídit a vyhledávat podle různých kritérií.

PTP dále spolupracovalo v průběhu roku 2013 se Státním ústavem pro kontrolu léčiv na zpřístupnění informačního portálu o lécích pro osoby s těžkým zrakovým postižením a s televizemi na nově spuštěné službě pro osoby se zrakovým postižením – audiopopisu.

STŘEDISKO VYDAVATELSKÝCH A INFORMAČNÍCH SLUŽEB (REDAKCE ZORA)

Redakce Zora je specializované vydavatelství periodik pro nevidomé a slabozraké občany ČR v bodovém písmu, zvětšeném typu běžného písma, ve zvukové formě (na audiokazetách a CD nosičích ve formátu MP3, příp. prostřednictvím internetu) i v digitální podobě na disketách nebo formou přímého rozesílání s využitím elektronické pošty.

Vydávaná periodika jsou určena:

- prioritně všem zrakově postiženým občanům, kteří nemohou číst běžný tisk,
- občanům, kteří se v rámci své rehabilitace učí číst bodové písmo,
- odborníkům z oboru tyflopédie i široké veřejnosti.

V roce 2013 zajišťovala redakce vydávání 16 periodik v sedmi dostupných formách záznamů, které jsou pro abonenty vhodné z hlediska jejich zrakového postižení.

Z toho:

- 3 periodika - ZORA, EMA, MASÉR - ve všech sedmi formách záznamu (Braillovo písmo, flash disky ve formátu MP3 i v textovém formátu, CD nosiče, elektronická pošta, přes internetové rozhraní a zvětšené běžné písmo),
- 3 periodika - Azor, Technická revue, a Vstupte - v pěti formách záznamu (flash disk ve formátu MP3 i v textovém formátu, CD nosič, přes internetové rozhraní a elektronická pošta),

- 1 periodikum - esperantská příloha Aúroro - ve čtyřech formách záznamu (Braillovo písmo, flash disk ve formátu MP3 i v textovém formátu, CD nosič a přes internetové rozhraní),
- 7 periodik – SVĚTLUŠKA, Kontakty, Hudebník, Svět, Příroda a společnost, Koření, Kalendář Zory - ve třech formách záznamu (Braillovo písmo, elektronická pošta a v textovém formátu na flash disku) a Naše šance (flash disk, CD nosič a přes internetové rozhraní),
- 1 periodikum - Disk - ve dvou formách záznamu (flash disk a elektronická pošta),
- 1 periodikum - První čtení - v jedné formě záznamu (Braillovo písmo).

Periodika v roce 2013 informovala o spolkové činnosti, zejména s důrazem na pestrost a nápaditost ve volnočasových aktivitách. Byly popularizovány činnosti jednotlivých odborných pracovišť SONS a obecně prospěšných společností Tyfloservis, Dědina a TyfloCentrum, jejichž je SONS zřizovatelem. S příznivou reakcí se setkaly příspěvky z oblasti oftalmologie i kompenzačních pomůcek probíhající zejména na výstavách pořádaných odbočkami SONS a v rámci brněnského Tmavomodrého festivalu. Ve velkém rozsahu byly zastoupeny články z oblastí školství (včetně integrovaného), pracovního uplatnění i sociálně právního poradenství. V hojné míře byli abonenti informováni o kulturních a sportovních aktivitách.

Vedle informací z hnutí zrakově postižených včetně zpráv ze zasedání Republikové rady SONS byla věnována zvýšená pozornost krajským postupovým soutěžím ve čtení a psaní, včetně celorepublikového kola, které se uskutečnilo v neděli 6. října v prostorách Městské knihovny v Praze.

K aktuálnosti vydávaných periodik výrazně přispěl schválený harmonogram, který zkrátil výrobní cyklus na pět dní u bodových a zvukových periodik a na 5 dní u bodových a zvukových periodik a na 6 dní u černotiskové ZORY a EMY. Pravidelně byly prováděny porady s vedoucími jednotlivých příloh, což přispělo k aktuálnosti zpřístupňovaných informací a rychlejším reakcím na požadavky čtenářů.

V aktuální čtenářské evidenci v roce 2013 bylo 1 328 abonentů, objednali si celkem 2 382 vydání periodik. Celkem 573 abonentů projevilo zájem o periodika ve zvětšeném typu běžného písma, 463 o zvuková periodika na flash discích, 343 o bodová periodika, 266 o periodika v digitální podobě (flash disk a elektronická pošta) a 245 abonentů odebralo zvuková periodika ve formátu MP3 (CD, flash disk a internet), která jsou zejména oblíbená mezi mladšími těžce zrakově postiženými čtenáři. V roce 2013 si objednalo časopisy ve zvětšeném typu běžného písma 34,8 procent abonentů, ve zvukové nahrávce 28,1 procent

abonentů, v bodovém písmu 20,9 procent abonentů a v digitální podobě 16,2 procent abonentů.

ZORU ve zvětšeném typu písma odebíralo 371 čtenářů, ve zvukové nahrávce 324, v bodovém písmu 236 a v digitální podobě 229 abonentů. Zvukový měsíčník Naše šance si objednalo 387 posluchačů. Mezi přílohami má největší čtenářský odběr příloha pro ženy EMA (ve zvětšeném typu běžného písma 376, v bodovém písmu 158 a ve zvukové nahrávce 278 abonentů).

Kromě vydavatelské činnosti redakce každý rok pořádá celoroční soutěž v řešení dvoutažek. V roce 2013 se zúčastnilo 8 šachistů, kteří vyřešili všech 12 soutěžních úloh.

Projekt byl dotován částkou 2 100 000,- Kč.

TYFLOPOMŮCKY

V roce 2013 byly k dispozici zákazníkům dvě prodejny Tyflopomůcky Praha (Krakovská 21, Praha 1) a Tyflopomůcky Olomouc (I. P. Pavlova 69, Olomouc) a eshop na adrese <http://www.tyflopomucky.cz/olomouc/>.

Obě prodejny se zabývají prodejem pomůcek pro osoby se zrakovým postižením, zajišťují také jejich vývoj i následnou výrobu. Ve svém sortimentu mají pomůcky, které usnadňují práci v domácnosti, audiopomůcky, společenské hry, různá měřidla, hodiny, pomůcky, které pomáhají k odstraňování informačních bariér a usnadňují orientaci v prostoru, a je možné zde získat i celý sortiment kompenzačních pomůcek hrazených zdravotními pojišťovnami.

Kromě prodeje pracovníci prodejen pořádají semináře k uplatnění a využití pomůcek, výstavy pomůcek včetně prodejních a v případě, že je klient nepohyblivý, dochází předvádět pomůcky i domů. Zároveň se také věnují osvětové činnosti na různých typech základních a středních škol.

V uplynulém roce byl v prodejnách rozšířen sortiment o česky mluvící hodinky na ruku, po kterých byla již léta poptávka, členku vhodnou na plavání s nápisem „nevidomý“ a pásku na ruku s piktogramem nevidomého. Dále jsou v nabídce postroje na vodící psy a to hned 4 druhy a kromě reflexních vest, které jsou již delší dobu v nabídce, se podařilo obstarat výrobce reflexních vest pro vodící psy s nápisem „vodící pes“.

Bohužel, vzhledem k tomu, že prodejny odebírají od výrobců pouze omezené počty kusů od jednotlivých výrobců, často se stává, že výrobci uzavírají výrobu, tak jako se to v roce 2013 stalo u výrobce her pro nevidomé Gerlich Odry nebo u výrobce původní verze česky mluvícího teploměru Program Projekt.

Pracovníci prodejny stále hledají výrobce vhodných nových pomůcek či hraček v tuzemsku i v zahraničí, nicméně jako všichni malí obchodníci bojují s občasnými nabídkami velkých obchodních řetězců, které mohou vzhledem k objemu odebraných výrobků výrazně snižovat ceny (např. mluvicí váha a tlakoměr v obchodní síti Lidl).

ZAHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE

Projekt Grundtvig

Prvního srpna 2012 byl zahájen projekt z programu Grundtvig – dobrovolnické programy. V rámci projektu, který probíhá v období 1. 8. 2012 – 31. 7. 2014, se uskuteční 3 výjezdy českých dobrovolníků do Polska a 3 přijetí polských dobrovolníků v naší organizaci. Mezinárodní výměna se uskutečňuje díky grantu z dobrovolnického projektu **Grundtvig**, vyhlášeného Národní agenturou pro evropské vzdělávací programy. Jde o aktivitu podporující bilaterální výměnu dobrovolníků ve věku nad 50 let. Jejím cílem je v rámci programu celoživotního učení umožnit občanům evropských zemí vyzkoušet si dobrovolnickou činnost v zahraničí. V roce 2013 proběhla druhá výměna.

Krystyna Szarabajko, Piotr Sarosiek, Krystyna Jaworska(průvodce), Piotr Matwijczuk(průvodce) a koordinátorka programu Mgr. Lenka Koubová

V termínu 6. 10. 2013 – 28. 10. 2013 proběhlo vyslání dvou českých zrakově postižených dobrovolníků a jejich průvodců do polské Bydgošče a zároveň přijetí dvou polských dobrovolníků a jejich průvodců v naší organizaci v období 15. 9. – 6. 10. 2013.

Pobyt trval tři týdny. Naši dobrovolníci byli ubytováni v rehabilitačním středisku pro zrakově postižené v Bydgošči a měli možnost seznámit se s rekvalifikačními kurzy a rehabilitací, která je tam zrakově postiženým poskytována. Dále měli možnost poznat prostředí a zázemí zrakově postižených u našich sousedů.

Polská strana zorganizovala také několik poznávacích akcí, takže byl pobyt pro naše dobrovolníky velmi obohacující. Polští dobrovolníci byli ubytováni v Pobytovém

rehabilitačním a rekvalifikačním středisku Dědina a v rámci své dobrovolnické činnosti pomáhali v ústředí SONS vytvářet digitální archiv. Také pro polské dobrovolníky jsme zorganizovali poznávací akce a dle jejich zájmů je seznámili s životem zrakově postižených v naší zemi. Druhá výměna dobrovolníků skončila oboustrannou spokojeností.

Na projekt byla poskytnuta dotace 22 488 EUR Domem zahraničních služeb MŠMT, Národní agentura pro evropské vzdělávací programy.

Projekt TACMON

V roce 2013 pokračoval projekt TACMON2 (TACtile MONitor), který navazuje na projekt TACMON z roku 2011. Cílem projektu je vyvinout nízkonákladovou technologii pro výrobu cenově dostupného interaktivního hmatového displeje schopného zobrazovat grafické informace i běžný braillovský text. Na tomto mezinárodním projektu spolupracuje 14 partnerů z 9 evropských zemí a je financován z prostředků Evropské komise. Projekt trvá 30 měsíců (do března 2015) a rolí SONS ČR je zastupovat „uživatelskou“ stranu.

Projekt Zapojování České republiky do evropských a světových struktur pomoci zrakově postiženým osobám

Projekt byl finančně podpořen z prostředků Vládního výboru pro zdravotně postižené osoby a byl využit jednak na další rozvíjení dosažené míry zahraničních kontaktů, jednak na užší spolupráci s řídicími orgány Evropské unie nevidomých (EBU) a podporu jejich aktivit na národní úrovni.

V roce 2013 se Mgr. Václav Polášek, člen Řídicího výboru EBU, zúčastnil dvou zasedání tohoto výboru (leden/únor 2013, Francie, Montpellier – zároveň s účastí na zasedání finančního výboru EBU; říjen 2013, Španělsko, Madrid) a PhDr. Rudolf Volejník se zúčastnil zasedání komise EBU pro vztahy s EU (září 2013, Portugalsko, Lisabon). Z důvodu povodňové situace byla zrušena zahraniční cesta na jednání ŘV EBU v Norsku.

Projekt také řešil zabezpečování celé agendy činností vyplývajících z povinností, které členství v EBU a WBU (Světová unie nevidomých) přináší, od získávání informací, jejich analyzování, překlady vybraných materiálů, jejich distribuci a uchovávání, přes aktivní komunikaci s jednotlivými členskými organizacemi či s individuálními členy komisí a řídicího výboru až po zabezpečování výjezdů na jednotlivá zasedání těchto orgánů, resp. pracovní semináře a konference.

Projekt byl dotován částkou 130 000 Kč.

V rámci mezinárodní spolupráce naše organizace také vyvíjela aktivity zaměřené na rozvoj bilaterálních vztahů s organizacemi stejného zaměření v sousedních zemích, díky jimž máme možnost participovat na projektech s mezinárodní účastí.

V rámci bilaterálních vztahů byly uskutečněny zejména aktivity zaměřené na výměnu zkušeností v projektech zaměřených na kompenzační pomůcky (květen – Vratislav, Polsko; září – Neuchatel, Švýcarsko, listopad – Brusel, Belgie).

KULTURNÍ AKTIVITY

Tyfloart 2013

V roce 2013 byl uspořádán již XXI. ročník festivalu zájmové umělecké tvorby zrakově postižených amatérských umělců Tyfloart 2013, který se uskutečnil ve dnech 19. – 21. září v Karlových Varech a v Ostrově nad Ohří.

Nevidomí a slabozrací amatérští umělci se mohli přihlásit v následujících kategoriích: hudební, literárně-dramatické, výtvarné a rukodělné. Hudební a literárně dramatická část přehlídky se uskutečnila v Ostrově nad Ohří (Kulturní dům). Výstava rukodělných a výtvarných prací autorů byla umístěna v areálu ostrovského zámku v prostorách Městské knihovny. Obě části přehlídky byly veřejně přístupné s bezplatným vstupem (akce se jako diváci zúčastnili například i někteří žáci ZŠ Ostrov, Masarykova 1289 a zástupci města odboru sociálních věcí města Ostrova). Záštitu převzal senátor Milan Pešák a starosta Ostrova nad Ohří Bc. Pavel Čekan.

Součástí programu byl i workshop, který proběhl v Městské knihovně, a kde vystavovatelé popsali svá díla, používané techniky i způsob tvorby se zrakovým postižením. V rámci workshopu si všichni účastníci festivalu mohli vyzkoušet techniky tvorby vhodné pro zrakově postižené, např. pletení z pediku, háčkování, strukturované obrazy vytvářené metodou enkaustiky.

Přehlídka pro některé účastníky funguje jako vítané završení jejich celoročního snažení formou veřejné prezentace jejich činnosti, zároveň ale i jako možnost setkání s ostatními zrakově postiženými amatérskými umělci, výměna zkušeností, poznatků.

Každoročně je součástí programu Tyfloartu pro vystupující umělce a jejich doprovod i malá exkurze vhodná pro osoby s těžkým zrakovým postižením. V roce 2013 to byla prohlídka města Karlovy Vary, výlet do lázní Jáchymov a na Boží Dar, vše s výkladem přizpůsobeným osobám se zrakovým postižením. Neoddělitelnou složkou aktivit v rámci Tyfloartu byl klubový večer, kde vystupovala country kapela nevidomého Milana Hradila.

V kulturním domě v Ostrově nad Ohří se uskutečnila přehlídka tvorby amatérských hudebníků a zpěváků, představení mluveného slova a divadlo.

Celkem se festivalu zúčastnilo 71 přihlášených osob, z nichž 40 se aktivně prezentovalo v některé z kategorií (někteří účastníci festivalu dokonce v několika kategoriích zároveň).

Tyfloart - workshop v Městské knihovně

Dny umění nevidomých na Moravě

V rámci kulturní a osvětové činnosti byl v roce 2013 zorganizován již 19. ročník festivalu Dny umění nevidomých na Moravě. V rámci tohoto festivalu byla prezentována nejen hudební, ale i výtvarná díla.

V roce 2013 bylo v rámci festivalu Dny umění nevidomých na Moravě realizováno celkem 24 koncertů, 4 výstavy a 1 divadelní představení. Tuto přehlídku, která probíhala od dubna do srpna 2013, doprovázela výstava španělských nevidomých umělců Rafaela Ariase a Birgitty Blokland. Všechny akce festivalu se kromě osob se zrakovým postižením zúčastnila i široká veřejnost.

Dny umění na Moravě 2013 – program

Datum konání	Místo konání	Program	Typ akce
5. – 30. 4.	Komín, Šumperk	Výstava „Jak to vidí ruce“	výstava
6. dubna, 14:00 hod	Vsetín, Restaurace Bečva	Josef Černý – kytara, zpěv; Radek Žalud – zpěv; Milan Hradil – kytara, zpěv; Petr Bazala – akordeon	koncert
23. dubna, 15:00 hod	Zlín, Stacionář Drofa	Milan Hradil – kytara, zpěv; Vratislav Kopečný - akordeon	koncert
14. dubna od 16:00	KD Kopřivnice	Petr Bazala, klavír	koncert
24. dubna od 9:00 do 16:00	Prostějov, knihovna	Výstava (tvorba nevidomých, Nadace Artevide), kulturně-dram. Pásmo, dílny tvořivosti	Celodenní program
26. dubna, v 10:00 a 15:00	Blansko, zámek	Radek Žalud, zpěv	koncert
26. dubna od 16:00	Nový Jičín Sál-Evangelický sbor	Trio Makabara-zpěv	koncert
15. května, 10:00 hod	Vizovice Dům kultury	Josef Černý – kytara, zpěv	koncert
15. května, 14:45 hod	Zlín, Stacionář Hvězda	Milan Hradil – kytara, zpěv Vratislav Kopečný - akordeon	koncert
7. května od 11:00	Ostrava, Knihovna m. Ostravy	Vernisáž výstavy Rafaela Ariase a Birgitty Blokland a recitál Pavly Čichoňové, zpěv.	Výstava+koncert
7.- 30. 5. 2013	Ostrava, Knihovna m. Ostravy	Rafael Arias a B. Blokland	výstava
15. 5. 2013	Ostrava, Knihovna MO	Adam Blažek a žáci LŠU, zpěv a klavír	koncert
19. května, 14:00 hod	Rožnov p. Radhoštěm, Domov pro seniory	Petr Bazala – akordeon Soubor Kotáranka	koncert
21. května, 8:30 a od 11:00	Zlín, Klub Music Land	Josef Černý – kytara, zpěv	koncert
21. května, 11:00 hod	Zlín, Klub Music Land	Josef Černý – kytara, zpěv	koncert
24. května od 18:00	Nový Jičín, sál Evang. sboru	Tomáš Koriandr	divadlo
24. 5. 2013	Ostrava, Knihovna MO	Adam Blažek, klavír	koncert

30. 5. 2013	Kyjov, KD	Radek Žalud. zpěv	koncert
1. - 15. 6. 2013	Opava, knihovna	Rafael Arias a B. Blokland	výstava
3. června 9:00 hod	Vsetín, Rafanda	Petr Bazala – akordeon Eliška Hasalíková - akordeon	koncert
6. června 9:30 hod	Zlín, Knihovna F. Bartoše	Josef Černý – kytara, zpěv	koncert
6. června 11:00 hod	Zlín, Knihovna F. Bartoše	Josef Černý – kytara, zpěv	koncert
11. června 14:45 hod	Zlín, Domov pro seniory Burešov	Milan Hradil – kytara, zpěv Vratislav Kopečný – akordeon	koncert
14. června 9:00 hod	Valašské Meziříčí, Městský úřad	Marianna Jánošíková – - Machalová - sochy Jaroslava Bendová – malba	prezentace tvorby nevidomých výtvarnic
14. června 10:00 hod	Bystřice pod Hostýnem, Zámek – sál	Petr Bazala – klavír	koncert
17. 6. 2013	Frýdek - Místek	František Šugárek, kytara, zpěv	koncert
19. června, 9:00 hod	Kroměříž, Základní umělecká škola	Petr Bazala – klavír, akordeon	koncert
19. června, 15:00 hod	Vsetín, Kulturní dům	Rafael Arias a Birgitta Blockland	vernisaž výstavy španělských umělců
19. – 27. června	Vsetín, Kulturní dům	Rafael Arias a Birgitta Blockland	výstava prací výtvarných
20. června 13:30 hod	Lukov, Domov pro seniory	Milan Hradil – kytara, zpěv Vratislav Kopečný – akordeon	koncert
23. 6. od 18:00	Olomouc, Mozartův sál MFO	Petr Bazala, klavír a akordeon	koncert
24. 6. od 18:00	Sál KD P. Bezruč, Opava	Petr Bazala, klavír	koncert
27. června 17:00 hod	Zlín, Jižní svahy, Podlesí, odbočka SONS	Petr Bazala a hosté	koncert
Červenec 2013	Olomouc, knihovna	Rafael Arias a B. Blokland	výstava
11. července 15:00 hod	Rožnov pod Radhoštěm Domov pro seniory	Vokál klub – pěvecký sbor zrakově postižených	koncert
19. - 30. 8. 2013	Přerov, Kratochvílova 35, Přerovanka	Birgitta Blokland a Rafael Arias	výstava

Obě akce, DUN i Tyfloart, byly podpořeny z prostředků Ministerstva kultury částkou 90 000 korun.

NÁKLADY NA PROJEKT V RÁMCI DOTACE MKČR (KČ)

Druh výdajů	celkový rozpočet	úhrada z dotace MK
Materiálové náklady		
z toho materiál		
vybavení		
kancelářské potřeby		
jiné (specifikovat):		
občerstvení		
Nemateriálové n. (služby)	183 724	84 516
z toho nájemné	29000	18000
přeprava osob a materiálu	13809	8470
cestovné*	4644	
propagace	18000	3000
poštovné, telefon, fax	235	
jiné (specifikovat):		
stravování	6000	
ubytování	76496	40046
pojištění	3540	
honoráře	32000	15000
Osobní náklady	23604	5484
z toho mzdy včetně odvodů		
ostatní osobní náklady DPP	2000	2000
ostatní osobní náklady DPČ	21604	3484
Neinvestiční náklady celkem	207328	90000

ZDROJE FINANCOVÁNÍ PROJEKTU V RÁMCI DOTACE MKČR (KČ)

účastnické, konferenční poplatky, kurzovné apod.	42900
sponzoři (na základě smlouvy o reklamě apod.)	13222
dary (na základě darovací smlouvy, potvrzení o přijetí daru)	8200
dotace od Ministerstva kultury	90000
ostatní příjmy (specifikujte) - dary	53006
Zdroje financování celkem	207328

Koncert ve Španělském sále

3. prosince 2013 pořádala Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR tradiční slavnostní koncert ve Španělském sále Pražského hradu. Záštitu nad koncertem poskytli Miloš Zeman, prezident České republiky, a pražský arcibiskup Dominik Duka OP. Zazněla díla Georga Friedricha Hendla, Wolfganga Amadea Mozarta, Franze Schuberta a Ludwiga v. Beethovena v podání nevidomé pianistky Ráchel Skleničkové a nevidomého barytonisty Radka Žaluda za doprovodu Komorního orchestru Národního divadla pod taktovkou Petra Vronského. Koncert navštívila řada významných hostů, mezi jinými ministr zdravotnictví MUDr. Martin Holcát, MBA. Již tradičně byly v průběhu tohoto koncertu předány ceny ministra zdravotnictví za práci ve prospěch zdravotně postižených občanů a za rozvoj zdravotně sociální péče. Koncert se setkal u publika s velmi příznivým ohlasem a zúčastnilo se ho cca 700 posluchačů.

Další kulturní aktivity

V roce 2013 byly realizovány další kulturní akce lokálního charakteru a 4 koncerty Vokál klubu SONS:

- 15. 5. koncert Vokál klubu – pěvecký sbor nevidomých v rámci 42. ročníku mistrovství floristů ČR (Floristika čtyřmi smysly),
- 11. 7. Rožnov pod Radhoštěm, Dům Seniorů, koncert Vokál klubu – pěvecký sbor nevidomých,

- 9. 11. Praha, Rezidence primátora, koncert v rámci akce SONS ČR Poděkování nejlepším,
- 1. 11. Mariánské Lázně, Casino, ZSO a nevidomá sólistka Ráchel Skleničková, Beethovenův klavírní koncert,

Všechny uvedené koncerty měly hojnou účast (v souhrnu cca 500 účastníků) a opět velmi dobrou úroveň a velký ohlas u posluchačů.

Uvedené akce a koncert ve Španělském sále byly realizovány za finančního přispění Ministerstva kultury ČR, které je dotovalo částkou 110 000 Kč.

NÁKLADY NA PROJEKT V RÁMCI DOTACE MKČR (KČ)

Druh výdajů	celkový rozpočet	úhrada z dotace MK
Materiálové náklady	8432	0
z toho materiál	1337	
vybavení		
kancelářské potřeby		
jiné (specifikovat):		
občerstvení	7095	
Nemateriálové n. (služby)	279407	110000
z toho nájemné	150050	110000
přeprava osob a materiálu		
cestovné*		
propagace		
poštovné, telefon, fax		
jiné (specifikovat):		
honoráře	92000	
Ost.služby (ozvučení,ladění,tisk programů)	37357	
Osobní náklady		
z toho mzdy včetně odvodů		
ostatní osobní náklady		
Neinvestiční náklady celkem	287839	110000

ZDROJE FINANCOVÁNÍ PROJEKTU V RÁMCI DOTACE MKČR (KČ)

vstupné	92 800
sponzoři (na základě smlouvy o reklamě apod.)	8 264
dary (na základě darovací smlouvy, potvrzení o přijetí daru)	61 775
dotace od Ministerstva kultury	110 000
dary	15 000
Zdroje financování celkem	287 839

**MINISTERSTVO
KULTURY**

ORGANIZAČNĚ - ADMINISTRATIVNÍ ČINNOSTI

V roce 2013 byly realizovány také organizačně-administrativní činnosti, které byly podpořeny dotací z Ministerstva zdravotnictví ČR (650 000 Kč). Cílem organizačně administrativních činností je zabezpečení ekonomické, administrativní a hospodářské agendy pro jednotlivá střediska a odbočky SONS ČR i pro organizaci jako celek tak, aby bylo zajištěno účelné hospodaření s finančními prostředky přidělenými státem, veřejnou správou či místní samosprávou na jednotlivé projekty SONS ČR.

Trvale se nám potvrzuje, že souhrnné zabezpečování nezbytných doprovodných ekonomických, hospodářských a dalších administrativních agend pro jednotlivá střediska a odbočky SONS ČR je jednoznačně nejvýhodnější možností z těch, které se pro řešení této problematiky nabízejí. Tento způsob umožňuje snadněji formulovat koncepční záměry rozvoje organizace a v neposlední řadě vede i k úsporám počtu pracovníků a tím i ke snižování nákladů a zvyšování ekonomické efektivity jednotlivých činností.

STŘEDISKO VÝCVIKU VODÍCÍCH PSŮ

Středisko výcviku vodících psů v Praze – Jinonicích zajišťuje komplexní servis jak v oblasti výcviku vodících psů, tak v oblasti péče o klienty. V oblasti výcviku vodících psů sahá činnost

střediska od výběru a nákupu štěnat, přes jejich předvýchovu, veškerou veterinární péči až po výcvik zakončený zkouškou. V oblasti péče o klienty pak začíná předběžným školením zájemců o vodící psy, pokračuje přípravou klienta k používání specifické pomůcky – vodícího psa, sestavením optimální dvojice člověk-pes, dále pak pokračuje přes předání vycvičeného psa v pobytové části střediska, poskytnutí pomoci při vzájemném sžívání až po následnou pomoc při orientaci přímo v místě bydliště klienta. Středisko poskytuje klientům pomoc a podporu po celou dobu života jejich psa. Vodící pes je pro nevidomé nejen pomocníkem při jeho samostatném pohybu, ale mnohdy je mu také přítelem otevírajícím mu možnost komunikace s jinými lidmi.

Činnost střediska lze realizovat díky příspěvkům krajských poboček úřadů práce, které dostávají jednotliví žadatelé o vodícího psa, a díky sponzorům a drobným dárcům. Péče o zrakově postižené klienty je registrovanou sociální službou, která byla v roce 2011 finančně podpořena i ze strany MPSV.

Výstupy střediska za rok 2013 jsou následující:

Informační akce pro potenciální klienty, veřejnost, výjezdy, exkurze, přednášky

akce pro osoby se zdravotním postižením	8
akce pro veřejnost	9
exkurze, přednášky pro studenty všech typů škol	21

Školení žadatelů o vodící psy

celkem se zúčastnilo 5 klientů

Nové žádosti o psy - 5 klientů

Pobyty klientů v SVVP

při předávání	7 klientů
po předání	12 klientů

Následné služby po předání psa

pravidelné klientské dny v SVVP	40 dnů
návštěvnost je průměrně	7 klientů
letní týdenní soustředění	11 účastníků
soutěže s vodicími psy	46 klientů

Vycvičeno a předáno vodicích psů

vycvičeno vodicích psů	9
předáno vodicích psů	9

Nakoupeno a odchováno štěňat

nakoupeno štěňat	14
vlastní odchov štěňat	11

Vyřazeno z výchovy a výcviku

celkem	15 psů a štěňat
z toho štěňata z povahových důvodů	1
štěňata ze zdravotních důvodů	0
štěňata úhyn	0
psi ve výcviku z povahových důvodů	6
psi ve výcviku ze zdravotních důvodů	7
psi ve výcviku - úhyn	1

Důraz na velmi přísné sledování zdravotního stavu štěňat a dospělých psů, vytváření vlastní chovné linie pro konzistentní přísun štěňat vhodných pro výcvik má pro uživatele vodicích psů z dlouhodobého hlediska jednoznačně pozitivní účinnost, i když finanční náročnost služby tím stoupá.

Jana Votápková a Hermína

DOBROVOLNICKÁ SLUŽBA

Program dobrovolná dopomoc lidem se zrakovým postižením je dlouhodobě akreditován u Ministerstva vnitra ČR - v roce 2012 byla udělena SONS ČR opět akreditace na následující 3leté období (2013–2016). Sjedená organizace nevidomých a slabozrakých vystupuje v programu jako organizace vysílající dobrovolníky pro zrakově postižené občany do TyfloCenter (se kterými je uzavřena smlouva o spolupráci) i přijímající, kdy dobrovolníky uplatňuje na svých pracovištích. Do programu bylo zapojeno v současné době celkem 11 pracovišť SONS (Opava, Šumperk, Jeseník, Zlín, Vsetín, Kyjov, Prostějov, Nový Jičín, Olomouc, Blansko a Přerov) a 3 TyfloCentra (Jihlava, Olomouc, Plzeň).

Regionální koordinátoři uzavírají s dobrovolníky smlouvy o dobrovolné činnosti. Preferujeme dlouhodobou dobrovolnickou činnost. Pro zapojení dobrovolníka do programu vyžadujeme čistý trestní rejstřík (každý dobrovolník odevzdává výpis z rejstříku trestů). Pokud je dobrovolník mladší 18 let, je po něm vyžadován také souhlas zákonného zástupce s činností. Každý dobrovolník je samozřejmě pojištěn a prochází školením v místě svého působení (TyfloCentrum, SIA nebo odbočky SONS) pod vedením koordinátora dobrovolníků. Tento koordinátor je dobrovolníkům a klientům k dispozici pro řešení různých nenadálých

situací v rámci programu a hlavně zpočátku k úvodnímu „rozpohybování“ komunikace mezi dobrovolníkem a klientem. Dohlíží na chod programu ve svém zařízení. Jeho funkce je normativní i podpůrná, stejně tak jako funkce koordinátora programu, který sídlí v Praze a má na starosti kompletní správu programu vůči koordinátorům dobrovolníků.

Dobrovolník se může zapojit do skupinových aktivit s několika klienty (např. tvořivé dílny, účast na rekondičních pobytech a výletech, pomoc při skupinových sportovních aktivitách - zvuková střelba apod.) pořádaných ve střediscích SIA SONS popř. v TyfloCentrech nebo může spolupracovat individuálně s jedním klientem. Dvojice dobrovolník – klient je utvořena tak, aby maximálně vyhovovala oběma stranám. Co se týče společných aktivit, zde je výčet alespoň některých: realizace výletů (pěší turistika, dvojkolo), společné plavání, návštěvy posilovny či jiné sportovní aktivity, návštěvy kulturních představení, posezení v kavárně či restauraci a mnohé jiné akce pořádané pro zrakově postižené občany (hmatové výstavy, soutěže v dovednostech zrakově postižených lidí). Dále spolu mohou trávit volný čas luštěním křížovky, společným čtením knihy či časopisu, vykonáváním nejrůznějších domácích prací, jako je vaření, kutilství apod.

Dobrovolník může pomoci při nákupech i v zapojení nevidomého do společenského života v blízkém i vzdálenějším okolí. Výčet aktivit není konečný a záleží na možnostech, zájmech a přáních jak zrakově postiženého člověka, tak dobrovolníka a na jejich domluvě, jak chtějí společný čas trávit.

V roce 2013 bylo registrováno 109 dobrovolníků.

AKTIVITY FINANCOVANÉ Z EVROPSKÉ UNIE

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

V roce 2013 byly z prostředků Evropského sociálního fondu realizovány 3 projekty:

- Finanční gramotnost jako nástroj uplatnění na trhu práce pro osoby se zrakovým postižením (1. 1. 2012 – 31. 1. 2015), financovaný z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost OPLZZ, jehož cílem je prevence sociálního vyloučení a odbourávání bariér v přístupu k zaměstnání prostřednictvím zvyšování finanční gramotnosti osob se zrakovým postižením a využití finanční gramotnosti jako nástroje k získání zaměstnání (5 558 559 Kč). Projekt je určený osobám do 65 let a je regionálně cílený (konkrétně do Karlovarského, Ústeckého, Libereckého, Středočeského, Libereckého, Pardubického, Královéhradeckého, Moravskoslezského, Olomouckého, Zlínského a Jihomoravského kraje). Vzhledem k očekávanému nadpolovičnímu počtu účastníků projektu z řad osob ve věku 50+ je tento projekt realizován v rámci EY 2012, Evropského roku stárnutí a mezigenerační solidarity a obsahuje informace o výsledcích projektu v oblasti podpory aktivního stárnutí a mezigenerační solidarity.

Evropský rok **aktivního stárnutí**
a **mezigenerační solidarity 2012**

- Specializace pedagogických pracovníků na výuku prostorové orientace zrakově postižených (1. 2. 2011 - 31. 1. 2013), financovaný z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost OPVK, jehož cílem je proškolení 64 osob z celé ČR v didaktice prostorové orientace a samostatného pohybu v různém prostředí spolu s osvojováním techniky ovládání a racionálního používání bílé hole (6 226 358 Kč).

- Vzdělávání pracovníků poskytovatelů soc. služeb pro osoby se zrakovým postižením (1. 5. 2011 - 30. 4. 2013), financovaný z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost OPLZZ, jehož cílem je zajistit specifickou nabídku vzdělávání pro sociální pracovníky a pracovníky v soc. službách pracující s osobami se zrak. postižením, a tím vytvořit komplexní systém vzdělávání těchto pracovníků, který zatím v režimu zákona 108/2006 Sb. neexistuje (5 582 430 Kč).

Projekty z OPLZZ jsou určeny zájemcům z celé ČR kromě hlavního města Prahy, což souvisí jednak s podmínkami financování projektů a jednak také s dlouhodobou strategií SONS ČR, která je zaměřena na podporu činnosti v regionech, a to i v oblastech, kde nejsou jiné služby pro osoby se zrakovým postižením dostupné.

1. 7. 2013 byla zahájena realizace projektu č. CZ.2.17/2.1.00/36159 Implementace fundraisingové strategie v SONS ČR (703898,79 Kč) financovaného z Operačního programu Praha – Adaptabilita. Cílem projektu je vyškolení pracovníků ve fundraisingových aktivitách a vytvoření ucelené strategie fundraisingu v SONS ČR. Projekt bude ukončen 31. 12. 2014.

SONS se také podílí na projektech financovaných z Evropského sociálního fondu jako partner a to v projektech:

- Universal learning design - inovace dokumentových formátů (FormIn) č. CZ.1.07/2.2.00/15.0225 (MŠMT - OPVK) – realizace v období - 10/2010 - 9/2013, realizátor Masarykova univerzita v Brně – středisko Teiresiás;
- Síť expertních pracovišť k zajištění inkluze v terciárním vzdělávání (ExpIn) č. CZ.1.07/2.2.00/29.0010 (MŠMT - OPVK) - realizace v období - 1/2012 - 12/2014, realizátor Masarykova univerzita v Brně – středisko Teiresiás;
- Pracovní integrace osob s těžkým zrakovým postižením č. CZ.1.04/2.1.01/91.00048 (MPSV - OPLZZ) - realizace v období - 2/2013 - 10/2014, realizátor Tremedias Třebíč;
- Sociální pilíř konceptu společenské odpovědnosti firem (CSR), ve vztahu k zaměstnanosti OZP na volném trhu práce č. CZ.1.04/5.1.01/77.00003 (MPSV - OPLZZ) - realizace v období 4/2012 – 3/2015, realizátor Centrum vizualizace a interaktivity vzdělávání, s.r.o.

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ

15. listopadu 2013 se konal v Domě služeb pro nevidomé v Krakovské 21, Praha 1 Den otevřených dveří. V budově sídlí SONS ČR, Tyfloservis o. p. s. a TyfloCentrum Praha o. p. s. Na návštěvníky čekali pracovníci jednotlivých oddělení za pootevřenými dveřmi, aby jim popsali svou práci, případně ukázali pomůcky apod. Vedle toho měly kolektivy, zejména z pražských středních škol, možnost využívat v rámci prohlídky služeb a výkladu našich průvodců.

Celkem Den otevřených dveří navštívilo přibližně 200 osob, hlavně z řad odborné veřejnosti – studentů, pedagogů, pracovníků úřadů práce apod., ale rovněž tak členů SONS z celé ČR.

Jako každý rok se přišli podívat i příslušníci Policie ČR z oddělení v Krakovské ulici, kteří uvítali možnost seznámit se blíže s životem těžce zrakově postižených osob a nabídkou poskytovaných služeb, neboť často pomáhají a radí v případech, kdy osoby s těžkým zrakovým postižením nebo jejich blízcí Dům služeb hledají.

SBÍRKOVÁ ČINNOST

Rozhodnutím Magistrátu hl. m. Prahy č.j. S-MHMP/219561/2013 byla Sjednocené organizaci nevidomých a slabozrakých povolena veřejná sbírka se zahájením dne 23. 5. 2013 (tato veřejná sbírka navazovala na veřejnou sbírku povolenou Magistrátem hl. m. Prahy č.j. S-MHMP/485723/2010 ze dne 7.6.2010 se zahájením dne 20. 9. 2010 a termínem ukončení dne 13. 4. 2013 a č.j. MHMP/396807/2007 ze dne 19. 9. 2007 se zahájením dne 10. 10. 2007 a termínem ukončení dne 19. 9. 2010).

Účelem sbírky je získávání finančních prostředků na podporu nevidomých a těžce zrakově postižených občanů, která zahrnuje následující programy:

- výuku prostorové orientace, vytvoření či zlepšení dalších návyků a dovedností směřujících k začlenění do společnosti (další rehabilitační kurzy jako např. sebeobsluha, čtení a psaní bodového písma, práce s počítačem, reedukace zraku, nácvik vnímání a vytváření reliéfních vyobrazení, nácvik sociálních dovedností a nácvik obsluhy speciálních pomůcek),
- odborná poradenská činnost (odborné sociální poradenství, poradenství ohledně architektonických bariér), provoz půjčoven rehabilitačních a kompenzačních pomůcek, navigační systém pro nevidomé, digitalizace textů, vydávání periodik pro osoby se zrakovým postižením, průvodcovské předčitatelské a další odborné služby.

Sbírka se realizovala těmito formami:

- a) Veřejná sbírka se prováděla formou sbírkových pokladniček ve tvaru plyšových labradorských retrievrů. Tyto pokladny jsou umístěny na celém území České republiky. Sbírky se prováděly pravidelnými výběry jednou až dvakrát ročně pověřenými pracovníky naší organizace za účasti zástupce místního úřadu.
- b) V rámci projektu Bílá pastelka byla uzavřena smlouva s občanským sdružením „Fórum dárců“ na možnost získávání finančních prostředků od uživatelů mobilních telefonů i pevných linek prostřednictvím služby DMS.
- c) Dne 15. října proběhl 14. ročník sbírky Bílá pastelka. Bílá pastelka je celostátní veřejná sbírka, která se tradičně koná u příležitosti Mezinárodního Dne bílé hole,

jejím hlavním pořadatelem je Sjedená organizace nevidomých a slabozrakých ČR (SONS ČR) spolu s Tyfloervisem, o. p. s. a krajskými Tyflocentry. Prodejním předmětem byla „bílá pastelka“ v hodnotě 20 Kč. Záštitu převzala předsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Miroslava Němcová. Do ulic v celé ČR celkem vyrazilo 2 500 dobrovolníků, kteří prodejem bílé pastelky v hodnotě 20,- Kč utržili 1. 826 000,- Kč.

15. 11. 2013 Bílá pastelka symbolicky vyvrcholila v prostorách Rezidence primátora hl. m. Prahy v rámci akce Poděkování nejlepším. Krajští vítězové o nejněžší kasičku sbírky Bílá pastelka byli vyhlášeni, obdrželi ceny od Seznamu.cz, hl. m. Prahy a podnikli exkurzi do Senátu Parlamentu ČR.

Finanční prostředky získané sbírkou se ukládaly na účet, k tomu účelu zřízený v České spořitelně, č. účtu 8888332222/0800. V roce 2013 bylo celkem vybráno 5 402 020 Kč. Veškeré sbírkou získané finanční prostředky, které nebyly vyčerpány, byly převedeny k čerpání do roku 2014. V účetnictví byla sbírka vedena samostatně pod zvláštním číslem a veškeré doklady jsou uloženy u pořadatele sbírky.

Hlavní partner sbírky:

Hlavní mediální partner:

Mediální partneři:

Partneři:

Sponzor pracovní inzerce:

SEZNAM DÁRCŮ, KTERÍ V ROCE 2013 DAROVALI ALESPŮŇ ČÁSTKU 10 000 KČ.

Hrbáčkovi	10 000,00 Kč	IDS Olomouc a.s.	30 000,00 Kč
ing. Roman Hindrich	10 000,00 Kč	ing. Filip Dembowski	10 000,00 Kč
Švehlová Markéta	11 100,00 Kč	Tereos TTD a.s.	20 000,00 Kč
Milan Heczko	10 000,00 Kč	Fuji Koyo Czech s.r.o.	10 000,00 Kč
JUDr. Marie Oswaldová	10 000,00 Kč	Procter and Gamble	15 000,00 Kč
Milan Lacina	50 000,00 Kč	TK České Budějovice	12 160,00 Kč
Mgr. Ladislav Borkovec	10 000,00 Kč	Severočeské doly	10 000,00 Kč
Katarina Reháková	10 000,00 Kč	Behr Czech s.r.o.	25 000,00 Kč
Olga Holečková	10 000,00 Kč	Viamedia s.r.o.	10 000,00 Kč
p. Jandrt	10 000,00 Kč	Unileasing a.s.	10 000,00 Kč
ing. Tomáš Leiss	10 000,00 Kč	BPS - Prastav s.r.o.	10 000,00 Kč
Kovář Jan	20 000,00 Kč	JMB Steel s.r.o.	15 000,00 Kč
ing. Lubomír Procenko	20 000,00 Kč	MUDr. Rajmonová Marie	10 000,00 Kč
ing. Marta Procenková	20 000,00 Kč	SULKO s.r.o.	10 000,00 Kč
Martina Sochorová	40 000,00 Kč	EVERSTAR s.r.o.	20 000,00 Kč
ing. Jan Sniegón	30 000,00 Kč	Charvát AXL a.s.	18 000,00 Kč
JUDr. Aleš Březina	50 000,00 Kč	Teva czech industries	10 000,00 Kč

ing. Jan Slowik	10 000,00 Kč	Lions-club Tábor	15 000,00 Kč
Petr Pavlík	10 000,00 Kč	Synthon s.r.o.	10 000,00 Kč
Grafici SČUG Hollar	30 830,00 Kč	Průmyslová keramika s.r.o.	60 000,00 Kč
Marie Gracová	500 000,00 Kč	MD Let s.r.o.	10 000,00 Kč
Payu Spółka Akcyjna	13 109,00 Kč	Moravia Factor s.r.o.	10 000,00 Kč
MGV + H s.r.o.	15 000,00 Kč	GE Money bank a.s.	25 780,00 Kč
Stanislav Čoupek	10 000,00 Kč	Ferring-Léčiva a.s.	10 000,00 Kč
Radim Smolen	10 000,00 Kč	Spersicom s.r.o.	20 000,00 Kč
Česká spořitelna	100 000,00 Kč	CS Cabot spol. s r.o.	10 000,00 Kč
Nadace Vodafone	197 516,00 Kč	DCK Holoubkov Bohemia	25 000,00 Kč
Nadace nadaných	10 000,00 Kč	Nadace OKD	13 590,00 Kč
Nadace Preciosa	25 000,00 Kč	RWE Energie a.s.	70 000,00 Kč
Nadace OKD	31 710,00 Kč	Jednota (2014)	10 000,00 Kč
Nadace České spořitelny	40 000,00 Kč	Technické laboratoře	30 000,00 Kč
Nadační fond Mathilda	15 000,00 Kč	Jednota Český Těšín (2014)	10 000,00 Kč
Nadace Agel	15 000,00 Kč	Nadace Euronisa	30 000,00 Kč